

DE VERRADERYEN VAN ARBIRAN;

TOONEELSPEL

vol heerlijke veranderingen.

Door P. D.

Tandem bona causa triumphat.

Gespeelt op d'Amsterdamsche Schouwburg.

Op nieuw overzien, en verbetert.

t'Amsterdam, By *Jacob Lescailje*, Boekverkooper op de Middeldam, naast de Vismarkt, 1671.

KORTE INHOUDT
VAN 't SPEL.

D*e kuisheit werdt hier van d'onkuisheit fel bestreden*,
V*yandelijk belaagt*; *Arbiran, die de val*
B*eöogt van Leonied', vervolgt haar overal*;
B*ekladt heur Weêrhelft om heur zijde te bekleden*,
E*n Doralice's eer, die door hem raakt in ly.*
L*of hemel! die in't endt elk loon geeft na waardy.*
S*o werdt de Waarheit wel verdrukt, maar nooit vertreden.*

SPEELENDE PERSONAADJEN.

Leonide, Princes van Salerne, vrouw van Rudolfo.
Arbiran, Prins van Melſen, verlieft op Leonide.
Rudolfo, Prins van Salerne, verlieft op Doralice.
Kleontes, Ridder van Salerne, man van Doralice.
Doralice, vrouw van Kleontes, bemint van Rudolfo.
Mirandus, dienaar van Kleontes.
Alfonſo, Koning van Napels, verlieft op Leonide.
Tankredes, gunſteling des Konings.
Ergaſtus, 's Konings Schatbewaarder.
Theodoſio, oudt Napolitaanſch Edelman.
2 *Raden des Konings.*
Damon, Landtman.
Montan, Herder.
Celiree, Herderin, dochter van Damon.
Lerinde, Landtvrouw.
Staatjongen van Leonide.
Bode.
Lijfwachter.
Gevolg des Konings.

Het Tooneel beelt in 't begin Salerne, en in 't eindt Napels af.

DE

DE VERRADERYEN VAN ARBIRAN.

EERSTE DEEL.

Eerste Tooneel, *in een Princelijk Salet.*

Leonide, deizende van Arbiran.

NEen, neen, gy zult door list mijn kuisheit niet verwinnen.
Arb. Ach! waarom weigert gy, aanbidlijke aartsgodinne! (zijn?
De troosteresse van mijn quijnend' hert te
G'hebt niet als wreetheit voor my over, en in schijn
Eens engelins, zo heeft den hemel, tot mijn zorge,
Het herte van een rots, ô wonderwerk! verborgen.
Leon. 'k Hebb' geen van tweên, noch ook genezing voor uw wont.
Arb. Hebt gy dan mijn verderf gezworen, schone mont?
Ia! buiten twijfel, 'k zie mijn doot al voor mijn oogen.
Leon. Wat wilt gy van my 't geen niet is in mijn vermogen?
Wat onrechtveerd'ge wet uw geil gemoet verbindt,
Om te verraân mijn eer, uw allerbeste vrindt?
Arb. Heeft iemant schult die bey zijn oogen heeft verloren,
Zo hy die hem ontmoet door 't stoten wekt tot toren?
Ik en mijn min zijn bey berooft van ons gezicht.
Leon. O neen, de ziende alleen vergeet zijn schuld'ge plicht,
Wanneer de blind' hem loopt op 't lijf in alle steden,
Daarm' hem geen ruimte geeft noch plaats om voort te treden.

Indien gy blindt zijt, denk het is der gekken aart
Te lijden datm' hun ſtoot; vaar wel, ik neem mijn vaar
Arb. Meent gy door uwe vlucht mijn ſmerten te genezen
Leon. Verlaat uw' dwaze min uit geile luſt gerezen.
Arb. De krachtigſte aanval is gedaan, 't is ydelheit
Dat gy mijn liefde, die voor u ganſch open leit,
Verbind'ren wilt, ik ben de ſchaamte nu te boven.
Leon. Ik ſchrik; kan d'eerbaarheit uw geile brandt niet do
Gedenkt wie dat ik ben, een eerelijke vrouw, (ven
Aan een eerwaarde man verbonden door de trouw.
Kunt gy u zelven, door onkuiſche min gedreven,
Inbeelden dat ik hem, die my meer als zijn leven
Bemindt, zoud' ontrou zijn? neen! ik verkoos de doo
Veel liever als dat ik mijn lieve bedtgenoot
Door zulk een ſchendig werk te ſchandelijk zou hoonen
Is dit de dankbaarheit die gy een vrindt komt toonen?
Arb. Wanneer de hertstocht van de liefde is aan het gaan
Zy ziet noch eer noch eedt, noch trouw noch vriende
aan.
Heeft Paris op dees wijz' zijn huiswaart niet bedrogen
Leon. Zo 't Griekſche heir, door een rechtveerd'ge wraa
bewogen,
Oudt Trojen ſtak in brandt, haar torens met de kruin
Ten hemel opgehaalt en wallen zette in puin,
Dit voorbeelt maant my aan uw voorneem te verbreken
'k Zou in mijn eigen huis zo doende 't vuur ontſteken.
Arb. Denkt op Tarquin.
Leon. En gy, denkt op Lucretia;
Zo gy zijn ſtoutheit volgt, ik volg' haar voorbeelt na.
Arb. Uw ſchoonheit zonder ga doet mijn verliefde zinne
Dus hollen buiten 't ſpoor in 't doolhof van de minne;
Gedoog....
Leon. Arbiran, 'k zweer zo gy uw plicht vergeet
Dat ik my wreeken zal van mijn geleden leet.
Arb. Al zwoert gy my de doot, 'k zal in mijn min volhar
den.

Leon

Leon. Laat los....
Arb. 't Is al vergeefs.
Leon. Ondankb're! wat zal 't werden?
Gins komt mijn Heer, laat af, zo gy my niet verschoont,
Verschoon uw zelf, eer hy gewaar wert wie hem hoont.
Arb. Vergeeft mijn stout bestaan, of wilt te minste dekken
Uw haat, die tot mijn val zijn gramschap op zou wekken.

TWEEDE TOONEEL.

Arbiran, Rudolfus, Leonide.

Arbiran tegen Rudolf.

MYn Heer, het maaksel van dees goude keten, rijk
Met Diamant bezet, gevalt my wonderlijk.
Ik ben gezint om een als dees voor mijn beminde
In 't werk te stellen, die mijn hert zo draa kon binden
Aan haare schoonheit, die mijn ziel gekluistert houdt.
Men boeit zo schoonen buit met ketens van fijn gout.
Rud. Heer spaar die moeit', ontfangt die keten tot een teken
Van mijn oprechte gunst die ik u waardig reken,
'k Geloof gy stemt het toe, mijn Lief.
Leon. Ia! zoz' u dient
Neemtz' aan in dank. ô spijt!
Arb. Hoe! boert gy met uw vriendt?
'k Wil haar wel ket'nen die mijn hart naau houd gesloten;
Maar 'k mach Mevrou niet van zo waarden pandt ont-
bloten.
Rud. Hoe? weigert gy dees gunst die u werdt aangeboôn?
De langkheit van de tijdt, om een daar na zo schoon
Te laten maken, zou een Minnaares verdrieten.
Arb. Ik darr' zo groten schat niet van uw gunst genieten.
Rud. Zo gy dees gift niet wilt aanvaarden van mijn vrouw,
'k Besluit daar uit dat gy mijn vriendschap en mijn trouw
In kleiner waarden houdt.
Arb. 'k Wil liever dan zo waarden
En heerlijken geschenk met dankbaarheit aanvaarden.

Rud. Geeftz' hem.
Leon. Hou daar.
Arb. tegen Leonide. Dees gunst (dat ik zo waarden pandt
'tWelk my gelukkig maakt, mach van zo schonen handt
Ontfaân) verquikt mijn ziel, verschoon mijn stoutighe-
den. *Leonide binnen.*
Rud. Mijn lieve en waarde vriendt, ik bid u staak dees reden.
Nu g'opentlijk belijdt dat liefde u hert doorgrieft
Mach ik niet weten Heer, op wie gy zijt verlieft?
Noemt my die schoonheit die uw zinnen heeft gestolen.
Arb. 't Is een geheimnis dat ik houden moet verholen.
Rud. Hoe! zult gy veinzen voor een vriendt, wiens vriend-
schap gy
Waardeert? die g'onlangs swoer te stellen in de ry
Der beste vrinden? weet, zo gy my hier laat hooren
Uw Lief, 'k hou m'aan u meer verplicht als oyt te vooren;
Maar zo gy haar verbergt, gy zijt by my verdacht,
Een vriendt in schijn die al mijn vriendschap weinig
Arb. 'k Zal 't doen, hier na. (acht.
Rud. Wat is 't een vrye of een getrouwde?
Arb. Een vrouw of eer een vuur dat ik te na beschouwde;
Het schijnt dat vrouw Natuur al heur bevalligheên
Aan haare schoonheit heeft te kost gelegt alleen.
Rud. 'k Ben van een zelfde vlam gelijk als gy ontsteken,
En was gelukkig zo ik haar daar van mocht spreken,
En mijn verborgen pijn eens brengen aan den dag;
Maar vreez', als uw gezicht die Schone maar eens zag,
Datz' u zo wel als my in vuur en vlam zou stellen.
'k Vreez' dat gym' in de min als makker zoud verzellen.
Arb. Gy kent die Schone niet die ik aanbidd' en eer'.
Rud. Dart gy zulx zweeren?
Arb. Ia, by d'hemel ik het sweer.
sacht. Gy ziet haar schoonheit niet, noch kent haar waar-
Wijlg' haar verlaaten wilt. (digheden,
Rud. Dat ik dit zegg' heeft reden.
Een minnaar is altijt vol zorge en achterdocht.

Arb.

Arb. De ſchoonheit die ik minn' wert van u niet gezocht.
Rud. De zon die mijn gezigt betovert heeft van varre,
Munt uit gelijk de maan in 't midden van de ſtarren.
Die haar niet lieft is blindt, of ik geloof dat hy
Haar met een ander oog aanſchouwt, als ik: wie 't zy
Zal ik u zeggen, doch op voorwaard dat uw trouwe
Het minſte aan de Princes daar van niet zult ontvouwen.
Arb. Aan de Princeſſe? ô neen! vertrouw my zulx vry toe.
Rud. Ik raas van min, verſchoon my zo ik u miſdoe,
Een minnaar is altoos vol zorg en mis vertrouwen;
Zijn minnenijt doet hem bezwaarelijk aanſchouwen
Wie hem een vriendt is in der daat of in de ſchijn.
Hy vreeſt altijt, ſchoon daar geen redenen en zijn
Van vreez'; het minſte dat een minnaar maar hoort ſpre-
Van min, geeft in zijn hert veel dodelijke ſteken; (ken
Elk woort een weerlicht is in zijn verſchrikt gelaat,
Schoon dat de blixem niet als lucht en winden ſlaat.
Maar om aan u 't geheim van mijne ziel t'ondekken,
Vriendt, Doralice kon in my dees vlam verwekken.
Arb. De huisvrouw van Kleont'?
Rud. Wat ſchoonheit die de zon
Beſchijnt zou 't anders zijn die my verwinnen kon.
Arb. Haar ſchoonheit heeft geen gâ! 't vuur dat u heeft ontſteken
Heeft kracht genoeg om al de werelt door te breken;
Maar al de zwarigheit is, dat zy is getrouwt
Aan een liefwaarde man, die zy in waarden houdt.
Zoud gy zo waard' een vriendt, die voor u wel zou ſtorten
Zijn laatſte druppel bloets, dus ſnoô zijn eer verkorten?
Rud. Hadd' ik u niet vertrouwt, 'k had dees geheimenis
U niet ontdekt, en nu mijn liefde aan 't hollen is,
Moet ik de vriendſchap van een vriend dit pas vergeten.
Een oprecht halsvriendt kan geen oprecht minnaar heten.
Ben ik gevangen door de glans van haar gezicht,

Ik hebb' de ſchult niet, maar de Min die my verplicht.
Haar beelt'nis in mijn hert geviert en aangebeden,
Maakt dat ik zie op vriend' noch vriendſchap, recht noch reden.
Arb. Meent gy dat d'Hemel zal hanthavenen dit ſtuk,
Of ſmeedt g'u zelfs (om u te helpen uit den druk)
Om Doralice 's wil, een godt van uw verlangen?
Die u zal geven wat uw geilheit wenſcht t'ontfangen,
Die wetten ſchendt, en al wat ſchuldig is verklaart
Onſchuldig, echtbreuk keurt voor liefde rein van aart,
Die u toelaten zal al wat gy kunt bedenkken,
Zelfs als g'uw beſte vriendt zoekt in zijn eer te krenkken?
Rud. Terwijl een minnevlam ons beide ſtak in brandt,
Hoe ſtaat Arbiran dus beteutert in 't verſtandt?
Wat komt gy mijn gehoor met vrienden plicht verveelen:
Die zo bemint, bemint gantſch niet, of maar ten deelen.
Gy zijt onwetende, of vol boosheit tegen my,
Dat gy in my verdoemt 't geen gy in u ſpreekt vry.
En mits ons beider min is even onrechtvaardig,
'k Hebb' Doralice lief, 'k bekent, zy is het waardig.
Arb. Uw raat is goet, men moet in 't minnen alle ontzag
Ter zijde zetten, en al waar men kan of mag
Beminnen, en om een alle andere verlaten.
Ik brand' om zien hoe gy die Schoone zult bepraten,
Hoe gy die fiere door uw min zult ondergaan,
Uw daden zullen zijn voorbeelden van mijn daân.
'k Zal naauw acht nemen met wat liſt g'haar zult beſpringen;
Het is een heldendaat onwettelijke dingen,
Zelfs tegen zijne vriendt, te grijpen by der handt.
Maar heeft zy van u doen al heimelijk verſtandt?
Rud. 'k Geloove dat zy wel haar hert zou open zetten
Voor my, indien Kleont', haar man, zulx niet belette;
Zijn tegenwoordigheit doet mijn geluk vergaan.

Arb.

Arb. 'k Ben meê met zulk een man, gelijk als gy, belaân.
Rud. Hoort toe mijn vriendt, ik zal u geven klare lessen,
Op wat manier ik zal vermeest'ren mijn meestresse.
Ik zal dien last met list verzenden naar het hof.
Arb. Waarom hebb' ik hier toe zoo wel als gy geen stof?
Rud. Smeed' meê een vondt als ik. 'k Heb hem een brief geschreven,
Door wiens gebiedenis dien hooghert waant verheven
Te werden by het Hof, die hy in aller spoet,
Zoo leit mijn last, zelfs aan de Vorst behand'gen moet,
Die hem zal by de kroon van Napels kenbaar maken;
Hier door meent hy tot eer en aanzien te geraken.
Arb. Uw list, met schijn van reên doorwrocht, baart uw geluk.
Rud. Was hy al uit de stadt, ik was al uit den druk.
Arb. Mijn voorzorg zal u haast uw doelwit doen genieten.
Rud. Nu melt my wie u hert als 't mijne kon doorschieten,
Dat ik de zelfde gunst die gy aan my belooft
U mag bewijzen, 'k zal de schoonste, als opperhooft
Van gansch Salerne, voor uw min doen nedervallen.
Hoe, veinst gy voor my? *Arb.* Neen.
Rud. Spreek op dan, niet met allen
Is ongeoorloft om zijn vriendt ten dienst te staan.
Arb. Dat gy hier veel vermoogt kan ik wel nemen aan;
Maar gy vermoogt niet, Heer, onmogelijke zaken
Voor u, om mijnen 't wil, tot moog'lijke te maken.
Rud. Gaan wy; uw duist're reên maakt dat mijn brein verdwaalt.
Voor deez' tijt laat all' uw weldaden onbetaalt. *Binnen.*

III. TOONEEL.

Het Tooneel verbeelt Salerne.

Kleonte, Doralice, uit haar huis komende.

Kleo. WAt quelt gy u, mijn hert, daar my 't geluk van boven

Beſchijnt? mishaagt het u dat ik zal gaan ten Hove?
Is 't niet een groote zaak, by 't Napelſche gezag
Bekent en in zijn gunſt te raken op een dag?
Veracht gy 's Princen gunſt? zijn edelmoedigheden
Verheffen my, en gy wilt mijn geluk vertreden;
Wilt gy door yd'le vrees, de vrouwen ingeplant,
Mijn grootsheit en mijn gloor dus werpen in het zant?
Gy weet hoe Napels kroon is tot de Prins genegen;
En zoo den hemel zijn belofte niet loopt tegen,
Hoe zult gy ſmelten weg van blijdſchap, als die tijdt
Verſchijnt dat d'Adel my en mijn gezag benijdt.

Dor. Haar ydelheit verleit, 'k moet lachen om uw reden;
Beſtaat dan het geluk in Hovewaart te treden?
Ik mach niet lijden dat gy u zo veel belooft
Van een dag brieven te beſtellen aan het hooft
Van Napels; 'k ben in 't Hof van kintsbeen opgetrokken,
En ken haar ydelheên die d'oogen ſlechs verlokken;
Maar gy die nimmermeer daar hebt geſpeelt voor (mom,
Daar gaat wat anders als hier in Salerna om.
Men loopt daar groot gevaar van welvaart, eer en leven,
Zo men zijn hert wil door zijn mont te kennen geven.
Ga, neemt aan 't Hof, mits gy 't beloofde, uw ſchijnvermaak,
Maar lief verandert eerſt van inborſt en van ſpraak.
Gy zijt te goet om een goet hoveling te wezen.
D'ondeugden werden daar voor deugden aangeprezen;
Geveinſtheit, luyheit, liſt, bedrog, verraat, gewelt,
Wert voor d'oprechte trou daar op den troon geſtelt;
Gy moet u als een ſlaaf voor duizent knechten nijgen,
Voor 't oop'nen van een deur of om gehoor te krijgen;
U dienſt en degen moet gy off'ren dien gy haat;
De handen kuſſen met een vriendelijk gelaat,
Die gy veel liever zaagt van d'armen afgehouwden;
Voorgeven dat g'hem lieft, dien gy wel wenſchen zoude
Een ponjaart in het hart; ſchijn kiezen voor de daat;
De deugt vergeten, ſteedts gedenkken aan de haat;
D'on-

D'onwetende veel meer als de verſtandige eeren;
Op zulk een wijz' moet gy met d'Hov'lingen verkeeren.
Wilt gy goet zoeken daar men niet als quaat en vindt,
'k Verzeeker u gy bouwt uw hoop op loſſe wint.
De ſtaatzugt vleit uw hert, door hoogmoet opgeblazen,
Dat daar alle eer is, maar in 't endt zien d'Hooſſche dwa-
Hun yd'le inbeeldingen veranderen in ſpot, (zen
De Hofportaalen van weldadigheit in 't ſlot.
Dan zult gy zien, dat gy op loſſe en broſſe baaren
Gebouwt hebt, met berouw uw hoop ziend' henevaren.
Dan zult gy te vergeefs al uw verloopen tijt
Beklagen, en het lot beſchuld'gen met verwijt.
En zien te laat dat gy aan 't Hof geen ruſt kunt vinden
Als in de doot.

leo. Uw raat kan d'yver niet verſlinden
Die in dees boezem blaakt; mijn hert, vergeef het my,
Zoo ik, door ongeloof', u ongehoorzaam zy:
'k Moet dat ik hebb' belooft, gelijk een man met eeren,
Nakomen, en om ſchand' en laſtering te weeren,
U raat verwerpen: 'k lieve en acht' u, doch zo niet
Dat ik daar door my zelfs zou brengen in 't verdriet,
Mijn eer ten ſpot. Laat dan uw voorſtel dees tijt varen,
En wilt het geen ik wil; zo wil u d'hemel ſparen.

tor. Ik will' al 't geen gy wilt; maar zijt gy noch gezint
De reis t'aanvaarden die ik zoo gevaarlijk vind?
Hebt g'elders beter ruſt als by u vrouw te wachten?
Behoudens eer en trouw, zoo gaat een wijl vernachten
By d'hooſſche poppen; draagt haar liefde; geeft haar 't geen
Gy eertijts zwoer, dat ik genieten zoud' alleen.
Zoo doende zult gy 't ſpoor van uw's gelijken volgen.
'k Zal m'over 't noodlot, hoe onſtuimig en verbolgen
Het woeden mach, niet meer beklagen, noch uw ſtaat,
Als gy om beter goet uw bedtgenoot verlaat.

Cleo. Een beter goet is hier beneên niet, maar daar boven.
Uw ſchoonheit en uw deugt, gy moogt het vry geloven,
Ver-

Vermaken my alleen; ja! zonder u behaagt
My niet met all' van 't geen de heele werelt draagt.
Vreest niet mijn lief, geen macht kan reine liefde deeren;
Geen water kan haar vuur uitblusschen of verteeren.
'k Zweer by uw oogen, die twee starren van de Min,
Dat ik ten Hove gaa is tegen mijne zin,
D'eer die ik liever hebb' als 't leven, zal verstrekken
Mijn leitsman, om mijn reis naar Napels te voltrekken.

IV. TOONEEL.

Mirande.

MYn Heer, men wacht u al, de paarden staan gereedt,
De tijdt verloopt, de zon gaat onder, eer men 't weet
Zou wel de donk're nacht ons overvallen moogen,
En wy de poorten zien gesloten voor onze oogen.
Kleo. Vaart wel, mijn lieve hert, de tijt is weg gegleên.
Kust my noch eens, vaart wel, en zijt doch wel te vreên
U tranen doornen zijn die my het hert doorsteeken.
Dor. Laat my u, door een brief, doch dikmaals hooren spreeken.
En om my voorts gerust te stellen, lief, beloof
En zweer, dat niemant u behagen zal te Hoof.
Kleo. Zo 'k iemant anders min, moet d'Hemel my verschaffen,
Tot voorbeelt van elk een, d'onlijdelijkste straffen.

Kleonte gaat weg.

Doralice tegen Mirande. Mirande let doch op uw Meester, zo g'hem mint,
Laat blijken nu uw trouw, maar zo g'hem ontrouw vint,
Ontdekt het my.
Mirande weggaande. Mevrouw, laat my die zorg bevoolen.
Dor. Onnoosle man, ik vreez' gy zult in 't Hof verdolen,
Gy kent de lagen van een hoveling noch niet,
Gy denkt niet dat dees vondt tot uw verderf, verdriet,
En

En oneer is verdacht; d'onkuische Prins zal passen,
Nu 't Hooft verzonden is, het bolwerk te verrassen.
'k Hebb' al wat ik vermach, om deze reis alleen
Te stuiten, voortgebracht, maar al vergeefs mijn reên
Als in de wint gestrooit; want al wat dien verrader
Brouwt tot zijn val, neemt hy in dank als van een vader.
Wanneer als ik vernam dat hy niet af wou staan
Van zijne reis; had ik hem schier gewezen aan
't Geheimenis, en hem zijn ongeloof verweeten,
Zoo ik niet had gedacht, dat hy te fel gebeten
Op d'eereloze Prins (die nu drie maanden lang
Mijn kuisheit heeft belaagt) tot onzen ondergang
Gewrooken hebben zou zijn voorneem vol van schan-
den.
Ik hoop dat d'hemel my zal redden uit zijn handen,
En ben getroost met moet zijn stormen uit te staan;
Of ik zal in mijn doot mijn toevlucht zoeken gaan.

TWEEDE DEEL.

I. TOONEEL.

In 's Princen Lusthof.

Leonide, Arbiran.

Leo. ARbiran, 'k zweer dat ik niet langer kan verdragen
Uw tegenwoordigheit, schept gy dan noch beha-
gen
Om my te volgen die u als de pest vermy?
Ar. Hoort maar een woort Mevrouw, zo ik het waardig zy.
Ik zweer het u, al zou mijn hart van liefde breken,
Dat ik niet meerder van mijn minnevlam zal spreken.
Ia houd' ik langer u met minnestreken op,
Zo moeten d'oogen my wel vallen uit de kop.
Leo. Wat wilt gy dan? *Arb.* Ik hebb' alleen in mijn gedachten
Uw leven te behoên, dat een Tyran zal trachten,

Eer

Eer lang te nemen door bedrog of door gewelt.

Leo. Uw liſten zijn vergeefs waar meê gy komt te velt,
Ik lees in uw gemoet de loosheit van uw ziele.

Arb. Mevrouw, indien ik lieg moet d'hemel my vernielen.

Leon. Maar dien vervloekten ſchelm die na mijn leven ſtaat,
Heeft hy zo wel de macht als wil tot deeze daat?

Arb. O ja Mevrouw, dies zijt voorzichtig, en wilt mijden
Dit ontweer dat u dreigt, of gy zult ſchipbreuk lijden.

Leon. Noemt my dien wreedaart die my om te brengen tracht.

Arb. 't Is een die over u heeft onbepaalde macht.

Leon. Den Koning maar alleen heeft over my te zeggen.

Arb. Men hoeft een klaar verhaal niet klaarder uit te leggen.
Wat veinſt gy noch daar gy mijn meening wel verſtaat?
Het is uw Bedtgenoot die u dus doodlijk haat.

Leon. Ik zou mijn eer en mijn ontzag met voeten treden
Indien ik gaf geloof aan uw verdichte reden;
Een eerb're vrouw moet zulx noit denkken van haar man.

Arb. Ik zegg' al 't geen ik tot uw voordeel zeggen kan;
Laat varen het ontzag, en berg' voor all' uw leven.

Leon. Wat oorzaak heeft hem tot dit ſchelmſtuk aangedreven?
Waar mede kan hy my beſchuldigen? wat fout
Hebb' ik begaan waar door hy my dootſchuldig houdt?

Arb. Om dat hy Doralic' heeft in zijn hert verkoren.

Leon. Nu kan ik klaarelijk uw boosheit zien en hooren.
Hoe loos zijtg', en hoe wel weet gy al wat u dient
Te brengen by, om te verraân uw beſte vriendt;
Gy zoekt met minnenijt mijn herte te vervullen,
Wel weetende dat als de toorn begint te brullen,
De menſch zeer licht gelooft al wat hem wert gezeit,
Wanneer die hartstocht daar een weinig tijts verbeidt.

Arb. Al 't geen ik zegg' ben ik verzekert uit zijn zeggen.

Leon. Wat zeggen?

Arb. 't Geen de Min quam in zijn mont te leggen.
't Is tijt dat ik aan uw ontdekk' zijn minnepijn;

Hy

Hy sterft van liefde, en will' met haar vereenigt zijn;
Hier toe zal hy Kleont van 't leven doen berooven;(ven
Versmaat mijn reên, maar wilt in het versmaân geloo-
Tot uw waarschuwing, dat de Prins eerlang zich zal
Ontslaan van u en van Kleont, door beider val.
Hy heeft hem na het Hof gestiert, zijn doot beslooten;
Vier moordenaaren die het loon daar voor genooten,
Zijn voor hem uitgereên, om in vermomde schijn
Hem onderwegen te vermoorden waar 't mach zijn.
Leon. 'k Zag hem vertrekken.
Arb. Ia, Mevrouw, hy 's weg gereden.
En zonder my zal hy deez' aard' niet meer betreden.
Ik kan alleenig hem hun laagen doen ontgaan.
Leon. Dat hy zo schelms zou zijn kan ik niet nemen aan;
En lees iet beters in de blijdschap van zijn oogen.
Arb. Door d'uiterlijke schijn wort iemand wel bedroogen;
Hy zal u door vergift eerlange barsten doen.
Leon. Hoe! kan den hemel dan dees moorden niet verhoên?
Arb. O neen! ten zy ik als een engel hem versterke.
Leon. Maar om ons te behoên wat denkt gy uit te werken?
Arb. Vertrouwt die zorg aan my, 'k zal een beletsel zijn
Dat hy niet dempen zal uw levens zonneschijn.
Leon. Kuntg' ook beletten dat Kleont niet raak om 't leven?
Arb. Ia! maar dan moest ik my ter vlucht op reis begeven,
En rennen na hem toe op 't snelste als ik vermagh.
Ik hebb' noch tijts genoeg, geloof ik, om dees dagh
Hem levende en gezont te brengen voor uw oogen.
Leon. Dat alles doch bedekt mach blijven.
Arb. Ik zal poogen
Om van deze avont noch, geloofť uw oogen vry,
Bedekt hem hier te doen verschijnen nevens my.
Leon. Voor my verschijnen doen?
Arb. O ja! gy zult aanschouwen
Hoe u Rudolfus haat, hoe hy zijn liefde en trouwe
Aan Doralice schonk; hoe hy u zoekt te doôn,
Indien ik lieg dat my de donder niet verschoon!

Neen! twijfelt daar niet aan.

Leon. Waar zijn uw blixemſtralen

O hemel! dat zy op dit paar niet nederdalen?
Maar ik kan zulx noch niet vermoeden van de Prins
Voor mijn gezicht daar van getuig'nis krijg alſins.

Arb. Uw oogen zullen 't zien, ik zal uw leitsman ſtrekken.

Leon. 'k Zweer zo hy ontrouw is mijn toorn zal hem verwekken
De ſchrikkelijkſte ſtraf ooit iemant aangedaan,
Dat den nakomeling daar voor verſchrikt zal ſtaan.

Arb. Gy zoud' geen grooter ſtraf voor hem bedenkken kunnen
Dan als gy my alleen maar woud gehoor vergunnen,
En trooſten in mijn pijn, die ik om uwent wil,
Helaas! moet lijden.

Leon. G'hebt gezwooren daar van ſtil
Te zwijgen, en geen woort van liefde meer te ſpreken;
En breekt g'uw eedt al weêr.

Arb. Zo 'k die niet quam te breken,
Mijn hert zou breken, dies verſchoon my, ſchone vrouw.

Leon. Vertrekt, en maakt dat ik Kleonte in gunſt aanſchouw.

Arb. weghgaande by zich zelven. Zo moet men 't vuil bedrogh een ſchoon blanketſel geven.

Leon. Ach! droom ik niet? waar toe zie ik gebracht mijn leven?
Zal ik dan tegen my zien woeden een tyran,
Die ik zo hertelijk bemindt hebb' als mijn man?
Maar t'onrecht mach ik hem wel licht dit quaat vertrouwen;
Op drift van yd'le reên mach men geen toornen bouwen.
Arbiran is vol gal, om tot zijn oogewit
Te komen wikt en waagt hy al wat hy bezit;
Zelfs zal hy 't geen hem ſchijnt onmogelijk niet vrezen;
Maar om te veinzen moeſt ik ongevoelijk wezen.
't Is beter dit verſlach wat nader ondertaſt,
Eer ik door lichtgeloof mijn zelven breng' in laſt.
Indien hy my 't laat zien en hooren, 't kan niet liegen,

Of

Of hy moeſt mijn gezicht en mijn gehoor bedriegen,
En my inbeelden doen 't geen niet is in der daat.
Mijn brein is nooit geweeſt in zoo verwarden ſtaat.
Moet ik dan in een zee van ongevallen ſmooren?
Ach! onder wat planeet, zoo quaat, ben ik geboren!
Rudolf heeft over my volkomen te gebiên.

II. TOONEEL.

Staatjongen.

MEvrouw, Kleontes vrouw verlangt om u te zien.
eo. Verlangtz' om my te zien, zoo laatz' hier binnen komen.
Wat onbeſchaamder vrouw? hoe zal ik my betomen?
Hoe kan ik, zonder haar te wurgen met deez' handt,
Twee haat'lijke oogen ſlaan op d'oorzaak van mijn ſchandt?

III. TOONEEL.

Doralice.

PRinces, verſchoon my, zo het ſtoutigheit mach heten
Dat ik mijn droefheit door uw byzijn wat vergete.
Mijn hert is met een zwaar en moeilijk pak belaân,
Sint dat mijn man te poſt na Napels is gegaan.
Ik hebb' geen ruſt, en zie mijn onruſt ſteets vermeêren
Door d'eenzaamheit die my doet vleeſch en bloet verteeren,
Mijn woning dunkt my nu een nare hel te zijn.
n. *deze twee regels ſpreekt zy zacht.*
Vervloekte ſlang! die ik moet ſtikken in 't fenijn;
O peſt der vrouwen! maar ik moet mijn haat bedekken.
Hoe kan zo kleenen reis zo grooten rouw verwekken
Door zijn afwezentheit.
Mevrouw, 'k derf in dees ſtaat
Niet zeggen wat 'er al in mijn gedachte om gaat.

Leon. Men kan niet als met leet van zijn beminde ſcheiden.
Uw liefde is dan wel groot?
Dor. De liefde die ons beide
Vereende is overgroot; daarom valt het my zwaar,
Een uur geſcheiden van mijn man dunkt my een jaar;
Ik hebb' noch hert noch zin, geen ding kan my verma-
ken,
Zoo lang ik hem niet zie moet ik anxtvallig waken
De quelling die ik ly is boven alle maat.
Leo. zacht. Hoe cierlijk weetz' hier te vermommen haar
(verraat.
Hoe! ſchreit gy?
Dor. Mijn verdriet kan niet tot ſtilſtant raken.
'k Ben weduw, ach! zoud' ik geen vloet van tranen ſlaken?
Bedreev' ik minder rouw, ik deed' my zelfs gewelt.
Leo. by haar zelfs. O hemel! zy gelooft dat hy al is gevelt.
Arbiran, ik geloov' uw reên uit het aanſchouwen.
Dor. Zo ik niet weende ik was uit marmerſteen gehouwen
Men meent zomwijl van zijn beminde een kleine tijt
Te wezen, maar 't mislukt.
Leo. zacht. Mijn twijfling ſtaat ter zijd
Gy veinſt niet wel, ik ken uw ſnode veinzeryen.
Gins komt Rudolfus, klaagt aan hem uw noot en lyen.
Dor. 't Is al vergeefs, want als een zaak al is gedaan,
Naklagen helpt 'er niet.
Leon. zacht. Zy neemt het noch al aan.

IV. TOONEEL.

Rudolf by hem zelven.

Wie heeft op zijn geluk zo veel als ik te roemen
Dat ik hier in mijn Hof ontmoet het puik der blo
(me
Leon. Dees Iuffrou komt hier om te klagen over u.
Rud. Hoe! over my, waarom?
Leon. Om datz' haar bruigom
Moet miſſen, krijtze en werd vol wanhoop nu bevond
Rud. 't Is om zijn welvaart dat ik hem hebb' weggezond
Sc

Schep moet, gy krijgt wel haaſt genezing van u pijn,
Ik wil u man en voogt in zijn afwezen zijn,
En als een vader uw verzorgen.

Leon. zachjens. Onbeſchaamde!
Dart gy hier zeggen 't geen noit eerlik man betaamde?
Aanſchouwt eens hoe zijn komſt verandert haar gelaat.

Dor. Mevrouw, met uw verlof, ik gaa.

Rud. Ach! waarom gaat
Gy ons zo haaſt van uw aanlokſelen verſteken?
Weêrhou haar doch.

Leon. zacht. O reên! die 't hart aan ſtukken breken.
Voldoet zijn wenſch, Mevrouw. Een blinde zou het licht
Vernemen, en de vlam van haar verlieft gezicht.

Dor. Princes, verſchoon my.

Leon. zacht. 't Blijkt, ik kan niet zijn bedroogen.

Rud. Nêen, gy vertrekt zoo niet.

Leon. zacht. De toorn barſt uit mijn oogen,
En 'k moet die echter noch verſmooren binnen my.

Rud. Wilt gy dan gaan, vergun' dat ik uw leidsman zy.

Dor. Spaar doch die moeite.

Rud. Ik zal 't die moeiten waardig achten.

Rudolf en Doralice vertrekken.

Leon. De zaak is klaar, 'k behoev' geen klaarder blijk te wachten.
O hemelvoogt! die 't lot der ſterfelijke menſch
Hebt in uw machtig' handt, en alles naar uw wenſch
En wil regeert, laat gy dees miſdaat ongewrooken?
Laat gy de quade toe de goede te beſtoken?
Zo gy de zorge van het mensdom geeft de ſchop,
Wie zal u namaals meer altaren richten op?
Wat zal u mogentheit d'onnooſle kunnen baten
Zo een tyran op aard werd ongeſtraft gelaten?

V. TOONEEL.

Arbiran, Kleontes, in 's Princen hof tredende.

Arb. TReênw' in, zy is alleen.
Leon. Kleonte, ach! zijt gy daar?
Kleon. Mevrouw gy ziet hier de rampzaal'gste die oit waar.
Ik voed' een raaf die mijn gezicht zoekt uit te pikken;
Ik huisvest een serpent die my zoekt te verstikken.
Leon. Wie dacht dat zulk een ramp ons beide aantasten zou.
Kleon. Ik niet, en twijfel noch al aan deez' zaak Mevrouw;
'k Zal 't niet gelooven voor ik zulx met bey mijn oogen
Aanschouw', door lichtgeloov' werdt iemant licht bedroogen.
Leon. Daar is geen twijfel aan, 't blijkt klaarder als den dag.
Z'is strak van hier, als zy Rudolf aankomen zag,
Met hem vertrokken; beide, in ontrou uitgenomen,
Zijnz' alle schaamte en eer stoutmoedig doorgekomen.
Kleon. Men moet het zien, Mevrouw.
Leonide, tegen Arbiran. 'k Hebb' van uw klaar bescheit,
Doch laat ons zien, mijn vriendt, de volle zekerheit.
Arb. Gy zult het alle bey eerlange klaar aanschouwen.
Kleon. Mijn Heer wie kan op 't geen niet mooglijk is vertrouwen?
En schoon ik het zo klaar als 't zonnelicht zach aan,
'k Zou vrezen dat mijn oog mijn Min zocht te verraân.
O neen! het kan niet zijn.
Arb. Wel volgt uw dwaze zinnen;
Zegt dat zy is van ys daarz' is vol vuur van binnen.
Wilt in uw ongeloov' volherden, 't en waar gy
Dacht dat ik omgekocht door veel geschenkken zy.
Wat loon zoud ik van mijn verraderyen haalen,
Als ik mijn schelms bedrogh moest met mijn hooft betaalen?
Kleon. Ik weet wel, Heer, dat ik zoo ongelukkig ben
Dat ik ter werelt geen rampzaaliger en kenn'.

'k Geloof

'k Geloof u wel, maar laat het u niet zeldzaam wezen
Dat ik een engelin, zo ſchoon en uitgelezen
Als d'aarde ooit voortbracht, mach verweeren als mijn vrouw.
Ik was haar trouw niet waard' handthaafde ik niet haar trouw.
Arb. Geeft gy een boze geeſt de naam van engelinne?
Kleon. 'k Bekent de vrouwen zijn veranderlijk van zinnen;
Zy is zo wel een vrouw als and're zwak van aart.
Arb. Verbergt u hier ontrent een uur, 'k zal metter vaart
Uw meer doen zien als ik u hebb' gezegt voor dezen.
Kleo. Rampzalige als ik ben moeſt ik uw minnaar wezen,
Daar gy moord'reſſe van mijn eer en leven zijt?
Arb. Laat ons met woorden hier niet ſpillen meerder tijt.
Leo. tegens Kleo. Waar hebt gy het pakket gelaten onderwegen?
Kleo. Bedenkkende dat daar mocht veel zijn aangelegen,
Zond'.ik mijn dienaar daar meê heen, gezwint en ras,
Met die verſchoning, dat ik ziek geworden was.
Arb. Vaar wel dan, ik gaa heen.
Kleo. Wilt doch niet lang verbeide.
Arb. Verwacht my binnen 't uur hier weêr, als ik u zeide.
Kleonte en Leonide binnen.
Arbiran alleen op ſtraat. 't Gaat alles wel, ik hebb' haar ooren al verraân,
Nu moet ik haar gezicht met liſt bedriegen gaan;
En zien, nu d'hemel my komt met zijn gunſt verſterkken,
Wat mijn bedriegery is machtig uit te werkken.
'k Hebb' eindelijk de vlam gedooft van beider Min,
Nu moet ik d'achterdocht weg roeyen uit haar zin:
Ondankb're, kan ik u met zoetigheit niet nijgen,
Zoo moet ik met bedrog u zien in 't net te krijgen;
Of anders met gewelt, door doodlijk gift of ſtaal,
Uw huis met moordery vervullen t'eenemaal.
Zacht! ginder komt de Prins.

VI. TOONEEL.

Rudolf uit Doralice 's wooning komende.

HOe Heer, zijn dit de plichten,
Die gy by mijn meest'res belooft hebt uit te richten?
'k Hebb' u gezocht, en vond u nergens waar ik tradt.
Arb. 'k Hebb' buiten eens geweest, en kom zoo eerst in stadt;
Wat hebt gy onderwijl gedaan?
Rud. Bezocht die wrede,
En kom op staande voet zoo uit haar huis getreden.
'k Hebb' lang gesprooken van mijn brandt, maar ik vernam
In haar koel wezen niet de minste minnevlam,
Zoo dat ik zie, om tot mijn oogewit te komen,
Heel weinig kans.
Arb. Laat u de moet niet zijn benomen,
Vertrouwt op my, 'k zal u doen blijken eer gy 't gist,
Daar macht te kort schiet, wat m'uitwerken kan door list.
Zo g'in een uur haar niet verandert vindt van zinnen,
U hert verlicht, haar hert door 't vuur van hete minne
Ontsteken tegen u, gelooft my nimmermeer.
Rud. 't Is veel dat gy belooft.
Arb. 'k Zal 't u doen zien, ja meer
Als ik u zeggen kan, zal ik u doen aanschouwen.
Rud. Dit doende zult gy my een groot geheim ontvouwen.
Arb. Ik ga, verwacht my gins tot dat ik weder kom.
Rud. binnen gaande. Niet zonder tovery verwacht ik u weêrom.
Arb. U zijn noch niet bekent al mijne arglistigheden;
Zo 'k Doralice kan bedriegen, als ik heden
Hebb' voorgenomen, vind ik my in all's voldaan;

Gins

Gins zie ik na mijn wenſch die Schone komen aan;

Dor. uit haar huis komende.

Mevrouw met weinig reên hebb' ik u veel te zeggen;
'k Will' voor een ſchelm, die u veel lagen zoekt te leg-
gen,
Uw eer beſchermen, 't is Rudolfus die met kracht
Will' hebben over u volkomen oppermacht;
Dees aanſlag heeft hy my ontdekt op ſtaande voeten;
Hy zal dees avont noch u met gewelt ontmoeten,
Om u te ſchaken; hy heeft hoog en laag gezeit,
Dat hy niet langer kan uw weigerachtigheit
Verdragen tot zijn hoôn, en wilt g'hem langer hoonen,
Gy zult een droevig ſpel deez' avont zien vertoonen.

VII. TOONEEL.

Doralice, Arbiran.

Dor. WAt middel is 'er om zijn kracht te wederſtaan?
Arb. Niet als met zoetigheit zijn wreetheit tegen gaan.
Verzet zijn aanſlag door beleefde en zachte reden,
Of ſtelt door logens zijn vertoornd' gemoet te vreden;
Veinſt dat g'hem eert en viert, en zo hy quelling heeft
Om u, dat gy om hem in meerder hartzeer leeft;
Bid hem, dat hy noch wat gedult neem in zijn banden;
Zegt dat g'op morgen u zult levren in zijn handen;
Dat g'u van daag, om reên die hy niet weeten mach,
Niet moogt verbinden aan zijn Princelijk gezagh;
Maar wil hy ſtellen uit zijn voorneem, dat g'op morgen
Hem zult vernoegen, en zijn Min niet langer borgen.
Ik twijfel niet of hy zal hier meê zijn voldaan,
En laaten zijn vervloekt voornemen achter ſtaan.
Kleonte, die ik hebb' ter poſt' te rug doen keeren,
Zal ſpoedig komen om uw kuisheit te verweeren,
Ia deze nacht zal hy, door wijsheit en door raat,
Noch ſtuiten 't ongeval dat voor uw oogen ſtaat.
Dor. Ach! zonder u had dien verrader voortgevaren;

Maar zo gy weet mijn eer en leven te bewaren,
Al wat wy hebben is voor u ten beſten, Heer.
Het beſte goet beſtaat in leven en in eer.
Arb. 't Is laat, wel haaſt zal zich de Prins hier hooren laten;
Laat hem niet in, maar wilt met hem door 't venſter praten,
En zo gy zoekt met hem te hebben ruſt en vreê,
Zegt dat u man nooit moet weêrkomen hier ter ſteê.
Dit en dusdaan'ge reên kan u hier dienſtig wezen.
Vaar wel, en denkt op al 't geen ik u zei voor dezen.
Dor. ingaande. Den hemel will' u voor dees goede raat behoên.
Arb. Om mijn bedrog in all' zijn deelen te voldoen,
Moet ik Kleonte en de Princes hier daad'lijk halen.
Gelei my liefde dat ik niet van 't ſpoor mach dwalen,
Dat ik z' al t'zamen mach bedriegen van dees nacht;
O liefde! ſtaa voor my dees avont op de wacht;
't Is donkker, en de tijdt voor my om op te paſſen;
Ik hoop'er veele met een aanſlag te verraſſen. *Gaat in Leonides woning, en komt ſtrax weêr uit verzelt met Leonide en Kleontes.*

VIII. TOONEEL.

Arbiran, Leonide, Kleontes.

Arb. GAan wy, 't is tijdt, de Prins zal ſtrax verzellen haar.
Leo. Och! of den hemel gaf dat het gelogen waar.
Maar vreeze, dat het waar zal wezen, doet my ſchrikken.
Arb. Geleit Mevrouw, Kleonte, en wilt u beide ſchikken
Gins achter 't groot portaal dat by uw wooning ſtaat,
Daar gy aanhooren zult het gruwelijk verraat.
Arb. weg gaande. 'k Ga om Rudolf ter vlucht.
Kleonte leidende Leonide. Ach Hemel! laat uw donder
Dees misdaat ongeſtraft? en trekt g'u hooft niet onder
Van ſchaamte, ô zuiv're maan! ondankbare als gy zijt,
Wat

Wat hebb' ik u misdaân? hebb' ik u op een tijdt
Niet hondertmaal mijn trouw getoont door klare proe-
ven? (ven.
Maar 'k zie mijn fout te laat, nu gy my komt bedroe-
Noch twijfel ik, Mevrouw.

Leo. Mijn zin is op de loop.

Cleo. De tijdt genaakt dat wy nu tusschen vrees en hoop,
Een uitkomst zullen zien, 'k hoor iemant herwaarts tre-
Verbergenw' ons. (den,

Leo. De vrees doorkruipt mijn zwakke leden.

Zy verbergen haar.

IX. TOONEEL.

Arbiran, Rudolf.

Arb. WAt zegt gy nu mijn Heer, daar gy my als een vriendt
Vertrouwt, ben ik een die u maar ten halven dient?

Rud. Ik staa verstelt, en weet niet of ik darr' gelooven,
Dat my dit groot geluk beschoren is van boven.
Is 't waarheit dat gy zegt?

Arb. Hoe twijfelt gy noch al?

Rud. Dat ik zoo kostelijk een schat bezitten zal?
Hoe kon zo weinig tijdts die harde rotsteen weken?

Arb. Gy zult het daat'lijk zien, hier is 't, ik zal het teken
Haar geven van mijn komst, 'k zie haar voor 't venster
staan.

X. TOONEEL.

Doralice uit het venster.

ZYt gy het lief Rudolf?

Rud. O ja Mevrouw; de maan
Kan geen gelukkiger als ik op aard beschijnen,
Nu uw getrouwe Min geeft antwoort aan de mijne.

Dor. En twijfelt 'er niet aan, ik zal aan u doen zien

Dat

Dat gy hebt over my alleenig te gebiên.
Ia mijne ondankbaarheit zou tot den hemel ſteigeren,
Zo ik de vruchten van uw liefde quam te weigeren;
'k Vind' my op 't hoogſt verplicht datg' een geringe vrouw
Wilt op den troon van eer verheffen door uw trouw:
Maar lief, om redenen die ik hier moet verzwijgen,
Kunt gy dees nacht 't genot van uwe Min niet krijgen;
Op morgen ben ik heel voor u, 'k beloof 't u Heer;
Maakt maar dat mijn gemaal van 't Hof nooit weder-
Geloof my, niemant, of den Hemel my bejegen' (keer.
Met ſtraf, kan meer als ik zijn tot u Min genegen.
Vaart wel mijn Prins, vertoeft niet langer op dees ſteê.
Rud. Ik ſpring van vreugt, vaar wel Mevrouw.
Dor. Gaat lief in vreê. *Zy trekt haar hooft binnen.*

XI. TOONEEL.

Leonide tegens Kleontes.

Kle. Kleont' gaat dit verraat niet al 't verraat te boven?
Moet ik mijn' ooren en mijn oogen niet gelooven?
Ontrouwe!
Arb.tegen Rudolf die hy geleidt na binnen. Wel mijn Heer, hebb' ik u nu voldaan.
Rud. Den hemel zach noit een volmaakter vriendſchap aan.
Leo. Kom, laat ons om dees twee haar welluſten te krenkken,
Voor hare ontrouwigheit de zwaarſte ſtraf bedenkken.

DERDE DEEL.

I. TOONEEL.

Binnen Salerne voor 's Princen Hof.

Arbiran, Kleontes, Leonide.

Arbiran tegens Kleontes.

WAt zegt g'er nu af? zijn uw oogen wat verlicht?
Kle. Ach! waarom hadde ik mijn gehoor en mijn gezicht?
Leon.

Leon. Mijn opgewekte wraak zal eer geen ruſt genieten,
Voor dat ik 't hertebloet van dien tyran zie vlieten.
De razerny die heeft ſint giſt'ren mijn gemoet
Gantſch ingenomen, 'k dorſt na wreetheit en na bloet!
Dien wreedaart moet van kant, die my van kant wou helpen;
't Vuur van mijn wraak is met zijn bloet alleen te ſtelpen;
Al wat ik heden kan bedenkken voor mijn haat
Dunkt my niet wreed genoeg voor zo vervloekten daat;
Gy dochters van de hel wilt my al t'zamen geven
Uw raat, hoe helſch men zal met zulk een helhont leven;
Voor d'hoon en overlaſt my aangedaan, verſchaft
Hem Prognes wraak, laat hem met Atreûs zijn geſtraft.
Laat (op dat hy het loon van zijn verraat verwerve,)
Hem ſtervend' leven om al levende te ſterven!
Dien ſchelm heeft wel verdient, door dolle razerny
Te ſterven hondertmaal eer hy geſtorven zy.
Arb. Princes, zo gy van daag involgen wilt mijn paden
'k Zal wel beletten dat hy u niet meer zal ſchaden;
En zo 't u niet aan moet, u ſchort aan dapperheit,
Gy ziet van daag uw leet gewroken allebeid.
Leon. Een hart dat brandt om wraak te nemen van zijn vyandt,
Zou dat kleinmoedig zijn? ô neen! toont ons uw bystandt,
Met vuur, en loot, en ſtaal, en dodelijk fenijn;
Laat onder een verraat en moort gemengelt zijn;
De grootſte ſtraf die ik zoek' op zijn hals te drukken
Is niet zo zwaar noch zwart als all' zijn ſchellemſtukken.
Van daag kreeg' ik van hem een afſchrik, 'k hebb' wel eer
Hem noit zo zeer bemindt, of haat hem nu noch meer.
Arb. 'k Zal zijn verraadery, zo gy my wilt gelooven,
Door mijn bedrog en liſt eerlange zijn te boven.
Men kan zijn vyandt niet te liſtig tegengaan.
Die half gewroken is vindt zich niet heel voldaan.
Men moet de tyranny met tyranny gaan tegen.

Daar

Daar is geen zoeter aas als bitt're wraak te plegen.
Men zorg dat hy in 't Hof werdt lelijk afgeschetst;
Dat hy de Majesteit des Konings heeft gequetst;
'k Weet in drie uuren dit de Vorst bekent te maaken;
En zo gy volgen wilt 't vuur dat gy hier ziet blaken,
Gy zult hem zien berooft van leven en van eer.
Schrijft gy den Koning, schoon 't uw man is, dat gy meer
Zijt aan een wettig Vorst als wettig man verbonden;
Dat gy verplicht zijt een verrader en zijn vonden
Te brengen aan den dagh ten dienst van Rijk en Staat;
Schrijft hoe gy hebt getracht te stuiten zijn verraat,
Maar al vergeefs; hoe d'eer in 't endt u op quam wekken,
Om 't schrikkelijk verraat zijn Majesteit t'ontdekken.
En gy Kleontes schrijft aan Napels heerschappy
Dat hy de grootsten van het landt heeft op zijn zy;
Hoe hy u door zijn list heeft zoeken om te praten,
Maar dat gy, eer en eedt niet willende verlaten,
Den Koning blijft getrouw; als hy dees tijding zal
Ontfangen, zal hy strax last geven over al
Te passen op, en all' de passen te bezetten.
Dan zal ik onderwijl opstoken gaan de hette
Van 's Konings gramschap, en dat vuur zo blazen op
Dat hy Rudolf strax zal doen grijpen by de kop;
Dan ziet g' uw haat voldaan, uw vyandt om het leven,
U beide in 's Konings gunst ter eeretroon verheven.
Leo. Ik houd' uw raat voor goet.
Kleo. Ik houdze wonderbaar.
Arb. Schrijft dan zo daat'lik aan den Koning bei te gaar.
Gaat gy naar huis, en wilt uw geile huisvrouw geven
't Geenz' aan u heeft verdient.
Kleo. Die lichte vrouw zal sneven;
'k Zal d'eer verdedigen van een eergierig man;
En gy, Heer, doet my meer als ik vergelden kan;
't Is al tot uwen dienst, mijn goet, mijn bloet, en leven.
Arb. Gaat, maakt dat in der yl uw brief met list geschreven
My koom ter handt, ik wacht daar na. *Kleontes bin.*

II. TOO-

II. TOONEEL.

Arbiran, Leonide.

Arb. WEl wat zegt gy?
Zal ik in plaats van hem niet haaſt bekleên uw zy,
Maar altijt quijnen gaan? is 't noch geen tijdt te doven
Een vlam die my verteert van onderen tot boven?
Ach! is het noch geen tijt dat gy, door medely
Gedreven, my eens maakt van mijne boejens vry.
Leo. Arbiran, ik beken 't, ik ben uw 't leven ſchuldig;
'k Waar 't quijt geweeſt had gy het niet bewaakt zorgvuldig;
Maar alzo lang de Prins noch adem ſchept, kan ik
Uw liefde niet voldoen als gemalin; beſchik
Dat ik haaſt door de doot mach van hem zijn ontſlagen;
Zoo werdt mijn wraak voldaan, zoo kunt gy my behagen.
Arb. 'k Zal 't doen. Gedoog ik tot verzachting van mijn pijn,
Om 't vuur te bluſſchen door uw liefelijk aanſchijn
Ontfonkt, een kusje van uw rozemont mach plukken.
Leo. Gy ſpilt uw tijdt, gaat, dat onze aanſlag mach gelukken;
Wat d'eer en plicht gebiedt zal ik niet tegenſtaan.
Arb. Dus doende zie ik al mijn hoop in wint vergaan.
Hebt doch eens deernis met de liefd' die ik u drage.
Leo. Gins komt Rudolfus aan.
Arb. Vreeſt niet mijn welbehagen!
Ik zal hem houden op. Gaa; ſchrijft aan Napels kroon.
Leonide binnen.

III. TOONEEL.

Rudolfus.

HOe! ſlaap of waak ik? wat verneem ik hier? ô hoon!
Arbiran lief kooſt mijn Princes; is dit te lijden?

Arb.

Arb. Vaar wel, mijn Heer, 't is tijdt dat ik na 't Hof toe
rijde.
Rud. Wat 's dit? begeeft gy ons? *Arb.* O ja, maar 't is my leet.
Rud. En zonder dat gy my daar opening van deed?
Arb. Ik hebb' terſtont daar van de tijding eerſt bekomen,
En hebb' mijn afſcheit zo van de Princes genomen.
Rud. zacht. 'k Wierd' t'onrecht tegen hem vervult met min-
nenijt.
Arb. D'eer die ik van Mevrouw en u tot op dees tijdt
Genoten hebb', vermits ik die niet kan betalen,
Ontruſt mijn geeſt, en doet all' mijn gedachten malen;
Doch zo 'k u dienſt kan doen by 't Napelſche Gezach,
Ik houme aan u verplicht mijn ganſche levensdag.
Rud. G'hebt ongelijk, en gy vertoornt my met uw reden,
D'eer dat gy my uw dienſt opoffert, geeft my heden
Al wat gy ſchuldig zijt, ja 't is my leet, mijn Heer,
Dat gy van ons niet hebt ontfangen meerder eer.
Arb. Houdt Prins, uw reed'lijkheit paſſeert all' mijn ver-
dienſten;
Doch ſtaken wy dees reên, mits ik op 't onvoorzienſte
Vertrekken moet, zal ik de naam ontdekken gaan
Van d'overſchone, die mijn vryheit houdt gevaân.
De zelfde ſchoonheit die gy viert houdt my gevangen.
't Is Doralice Heer, zy is all' mijn verlangen;
Ik ben haar ſlaaf, zy is mijn dag, mijn licht, mijn zon,
Mijn vuur, de ſchoonſte vlam, die my ontſteken kon;
Ia 'k zweer, zoo my haar Min tot aſſchen mocht vertee-
ren,
'k Reez' als een Fenix uit mijn aſch met ſchoner veeren.
Maar ziende dat gy door haar glans ontſteken waart,
Hebb' ik mijn Min terſtondt misdadelijk verklaart,
Veroordeelt en verdoemt, en hebb' die overſchoone
Verlaten, om uw gunſt met vriendtſchap te beloonen.
'k Zegt u rond uit, al wat ik zegg' en hebb' gezeit
Zijn blijken van een hert ganſch tot uw dienſt bereit;
En om u met der daat mijn trouwheit te doen hooren,
Zy

Zy blijv' voor u die ik voor my had uitverkooren.
Rud. Een vriendt die zo als gy vrywillig vriendſchap doet,
Moet in der waarheit zijn van een doorluchtig bloet;
Uw gunſt en trouw is met geen tongen uit te ſpreken.
Mijn leven, goet en bloet ik aan u ſchuldig reken;
Ia, al het mijne, Heer, ik voor het uwe erkenn'.
Arb. 't Is weinig dat ik geev' na 't geen ik ſchuldig ben.
Gaanw' in, 't is meer dan tijd dat ik, op 's Konings order,
Mijn reis naar Napels op het ſpoedigſte vervorder. *bin.*

IV. TOONEEL.

Doralice, Kleontes, uit haar huis komende.

Dor. Indien Arbirans zorg u niet en hadd' beſchut,
En door zijn goetheit uw aanſtaande ramp geſtut,
Uw leven en uw eer hadd' lijfsgevaar gelopen.
Hy heeft wel hondert maal getracht mijn eer te ſtropen.
Maar hoe dat dien tyran en ſchender met gewelt
Of liſt beſtreedt mijn eer, mijn eer behiel het velt.
Gy weet hoe dikmaals dat ik hem hebb' afgeſlagen.
Kleon. zacht. Ontrouwe, ach! kan u dit vertrouwen noch
behagen?
Ik twijffel nu niet meer, 'k heb 't al te klaar verſtaan.
Dor. Wat wilt gy doen? gy moet my voeren hier van daan.
Kleon. zacht. Niet hier van daan alleen, maar uit de weerelt
mede.
Ik zal van ſtonden aan een ſchip doen maaken rede,
Om ons te voeren na het Hof.
Dor. Op 't water zal
Ons beide ſteets wat nieuws ontmoeten overal,
Ik kenn' de zee zeer wel.
Kleon. zacht. Zy ſchijnt wel te geloven
Dat ik haar geile brandt in 't water zoek te doven.
Neen! zo doorluchten graf verwerft gy niet, ô neen!
Gaan wy te lant, ons volk te water derwaarts heen.
Dor. Wy moeten, om t'ontvliên zijn geile drift, vertrekken

Zo dra de duisterheit het aardrijk komt bedekken.

Kleon. zacht. 'k Zal d'aard' root verwen met het bloet van een harpy,
Wanneer ik met dees kling doorboor uw slinker zy.

Dor. Het is van heden niet dat my de Prins heeft lagen
Geleit, 'k bekenn' mijn schult dat ik het zo veel dagen
Voor u verborgen hiel, ik kon noit nemen aan
Dat hy een voorneem, zo vervloekt, ter handt zou slaan.
Ik docht wel dat de reis, die gy hadd' voorgenomen,
Was tot u nadeel, dat zijn brandt niet was te tomen;
Dat hy uw zond na 't Hof, om dat gy in zijn zin
Verstrekte een hinderpaal van zijn onkuische Min;
Maar ziende dat Rudolf my zocht tot hem te troonen,
Zocht ik zijn vyantschap met kracht u te vertoonen;
Maar ach! mijn goede raat had voor die tijdt geen kracht,
Om te verhinderen uw reis, by my verdacht.
Gy weet wel dat ik ben onschuldig.

Kleon. zacht. Eervergeeten!
Ik hoor hier meer van u als ik behoor te weeten.

Dor. Ach! ik verneem alhier zoo droevigen verdriet
Dat de gedachte alleen my sidd'ren doet als riet.

Kleon. zacht. Gy wilt hier veinzen, ô geveinsde, en kunt niet veinzen;
hard. Gy raakt haast in een staat daar gy niet meer zult peinzen.

Dor. 'k Vrees en weet niet waarom de vrees bekruipt mijn zin.

Kleon. Het wroegende gemoet verstrekt u een beulin. *bin.*

V. TOONEEL.

Hier verandert het Tooneel in de stadt Napels.

Alfonsus Koning van Napels, met gevolg, Tankredes, Ergastus, Arbiran, in het Hof van Napels.

Kon. ARbiran, wie heeft u de vryigheit gegeven,
Dat gy in 't Hof met kracht komt door mijn lijfwacht streven?

Arb.

Arb. Zo draa ik hoorde dat een ſchender en verraâr
O Vorſt, ſtondt na uw eer en ſtaten bey te gaar,
Te meer als ik verſtont dat hy ſtont naar uw leven,
Volgde ik geen wet, mijn plicht heeft my dees wet gegeven.
Kon. Wat nieuwe zorg verdicht uw brein hier wederom?
Arb. Wreed' antwoort! daar ik tot uw voordeel herwaarts (kom.
Gedoog dat ik u in het heimelijk mach noemen
Dien ſchelm wiens ontrouw all' de werelt zal verdoemen.
Kon. Wat zegtg'! al wat gy zegt dat is by my verdacht.
Arb. Hoort my ten minſte en laat uw toorn wat zijn verzacht;
Met recht kunt gy mijn reên niet weig'ren aan te hooren.
'k Zal u doen zien, hoe dat een vleyer heeft geſworen
Uw ondergang; de nijdt heeft all' te koſt geleit
Om my te ſcheiden af van uw goetgunſtigheit.
Kon. Wel aan, wy zullen u allenig hooren ſpreken;
Vertrekt gy Heeren; nu ſpreek op, zy zijn geweken.
Arb. Salernes opperhooft, by wien ik door u laſt
Huisveſting kreeg, is aan dees ſchriklijke aanſlag vaſt;
De Prins belaagt uw kroon, en ſtaat ook naar uw leven;
Van dees vervloekte daat van ſchrik mijn leden beven.
Hy zocht my door zijn liſt te winnen op zijn zy,
Om zoo te voeren uit al zijn verradery.
Kon. Uw liſt is al te diep geprent in mijn gedachten,
En durf wel zweeren dat uw reed'nen, die ik achte
Voor een verdigtſel, u allenig dienen om
U weder in mijn Hof te maken wellekom.
Rudolf heeft u niet wel onthaalt; zie toe; zoo 'k hoore
Van uw bedrog, gy zult in uw bedrog verſmoren.
Arb. Hoe kan deez' haat, ô Vorſt, noch in uw boezem zijn?
Doorleeſt deez' brief, op dat uw achterdocht verdwijn'.
Kon. Hoe! ſchrijft zijn vrouw aan my.
Arb. Wilt deze brief eens lezen,
Haar lett'ren zullen van mijn woorden zegels wezen.

Maakte ik deez' wicht'ge zaak u niet bekent, ik hadd'
Uw Majesteit gequetst, my met verraadt bekladt.

Brief van Leonide aan den Koning.

De Koning leest.

HEer Koning, ik hebb' lang verlangt om u t'ontvouwen
Mijn onschult, aan 't verraat dat voor u is gebrouwen.
Verschoon my zoo ik neem te veel vrymoedigheit
Dat ik darr' schrijven aan uw hooge Majesteit.
'k VVeet wel dat in der daat geen wet op aard' zo wreet is,
Datz' een verliefde vrouw een misdaat die haar leet is
Van haar beminde man, heet brengen aan den dagh;
Maar wanneer iemant quetst het koninklijk gezagh
En d'oppermajesteit, behoort men niet te zwijgen,
In dat stuk moet een kindt zijn vader zelfs betijgen,
Een vrouw haar bedtgenoot; de zoetigheit der wet
Beschermt alhier de Vorst, ten dienst van 't volk gezet;
Zy zijn meer als gemeen; ja goden hier op aarde.
VVeet dan dat mijn gemaal een hoog verraadt aanvaarde.
Hy zoekt u van de troon te helpen in het graf,
Te wringen uit uw handt de goude septerstaf.
'k Deê wat ik kon om hem dien doolweg uit te leyen;
Maar ziende dat hy noch met dreigen noch met vleyen
VVas te verzetten, en dat hy de grootste van
Het landt alreedts hadd' op zijn zijd', woud' ik mijn man
Dien booswicht liever als het opperste gebieden
Verraden, zulx getuigt Arbiran,

LEONIDE.

Kon. Vervloekte daat! ô aard! is 't mogelijk dat gy
Zodaan'gen schrikdier noch gedogen kunt als hy? (de?
Wie twijfelt meer, terwijl 't zijn eigen vrouw ons spel-
Arb. Zie wat Kleont' dit feit aangaande aan u komt mel-
den.
Kon. Beschuldigt hem Kleont? daar 's Princen laatste brief
Aan my geschreven, als een broeder hem verhief.
Dat hy hem naar het Hof, om in mijn gunst te raken,
Gezon-

Gezonden hadd', dat hy op reis zijn reis moeſt ſtaken,
Door eenig overval; dat hy hier op terſtont
Een van zijn dienaars met de brieven herwaarts zondt.
Arb. Zo dra hy hoorde dat Rudolf u wou verraden,
Zoo maakt' hy van all' zijn beloften en weldaden
Heel weinig werks, alzo hy duidelijk kon zien
Dat hy hier door zijn eer het voorhooft zocht te biên,
En raden hem te doen het geen hy noit dorſt denkken;
Maar hy die liever, als een eerlijk man, zag krenkken
Zijn leven als uw kroon, heeft hy dit Rijxverraat
(Dat ik ſtrax raadzaam vondt, tot welſtand van uw Staat,
T'ondekken) my verklaart; en mits het was een zake
Van groot belang, ging ik my daat'lijk vaardig maken
Om de beſteller van dees brieven zelfs te zijn,
Die van mijn zuivre trouw u geven klare ſchijn.

Brief van Kleontes aan den Koning.

De Koning leeſt.

DE Prince van Salerne is tegen u weêrſpannig,
Zijn Koning ontrouw, en zijn Vaderlandt tirannig,
Hy heeft reets veele van de grootſten van uw landt,
Door zijn argliſtigheit, gekregen op zijn handt;
Zy zoeken niet alleen uw kroon en ſtaf te roven,
Maar ook met een de lamp uw 's levens uit te doven.
Dit gruwlijk voorneem gaf hy m' onlangs te verſtaan,
Maar 'k ſtierf veel liever als dat ik u zou verraân.
Ontfangt Heer Koning, dan dees tijding in uw ooren;
Gelooft Arbiran die de Vorſt heeft trouw gezwooren.

KLEONTES.

Ko. Wy twijf'len nu niet meer aan 't geen ons wert verbreit.
Mijn noodvriendt, t'onrecht hebb' ik u mijn Hof ontzeit.
'k Hebb' al te licht gelooft, maar d'Hemel moet my ſtraffen
Zo 'k geen rechtſchapen loon uw trouwe dienſt verſchaffe;
Ik geev' aan uw mijn woort tot onderpandt van trouw.

Arb. Ik volg mijn plicht, waar voor ik u niet schuldig houw,
Maar schuldig blijv' u mijn gehoorzaamheit te toonen;
D'ontfangen eer komt mijn verdienst genoeg beloonen.
Gy hebt genoeg voldaan uw trousten onderzaat,
Nu g'aan mijn zuiv're trouw niet langer twijfel slaat.
Kon. Ik deed' u onrecht zo ik twijfelde aan uw trouwe;
Maar laat ons d'ondergang van dien verrader brouwen.
Bedenkken wy een straf die meer is als gemeen,
Om 't ongemeen verraat, tot voorbeelt van elk een,
Te straffen; 'k zweer' dat ik my zo aan hem zal wreeken,
Dat den nakomeling daar van met schrik zal spreken.
Ga, geev' u tot de rust; mijn geest is gansch verwert,
Laat my alleen, op dat ik wat bezadigt werdt. *Arb. bin.*
Kon. Mijn ongeruste geest, in dees onzek're staten,
Weet naauwlix wat dat zy behoor' te doen of laten.
Een edelmoedig Prins, die met my trekt een lijn,
Zou die zijn opperhooft verraân? neen! 't kan niet zijn.
Ik weet niet dat hy ooit in zijne plicht verkoude.
Maar zijn aanklager wert by my verdacht gehouden.
Hoe! zal ik twijf'len aan een zaak zoo middaglicht?
Kleont, ja zelfs zijn vrouw hem met verraat beticht;
Neen, ik moet van 't verraat noch hebben meerder klaarheit;
Een Vorst moet van een zaak, die wigtig is, de waarheit
Naauw onderzoeken eer hy vonnis vellen kan;
Eerst moet men hooren, dan veroordelen een man;
'k Zal de beschuldigde hier voor mijn troon doen dagen;
En, als men hem ontdekt zijn opgetigte lagen,
Zalm' haast bespeuren, uit zijn wezen en gelaat,
Of hy gaat zwanger van zoo schrik'lijken verraat.
De tegenwoordigheit des Konings, hoe verschoven
De waarheit is, maakt dat zy endelik drijft boven.
Een dwalend oog dat gins en weder zwiert van schrik,
Een hand'ling onder een verwart elk oogenblik,
Een onbesuist gebaar vol ongeregeltheden,

Be-

Beſchuldigt eer men van de ſchult verneemt de reden:
Aandienen wy de Prins, dat hy op ſtaande voet,
Om wicht'ge reên, alleen ten Hove komen moet. *bin.*

VIERDE DEEL.

I. TOONEEL.

Vertoont Napels van buiten met boſſchaadje.

Mirandus vertrekkende van Napels.

VAar wel, ô Napels! men moet my wel braân en villen,
Zoo ik Salerne voor uw Hof zou ruillen willen.
Mijn daagen hebb' ik zoo veel moeiten niet gehadt,
Ik kom eer uit de hel als uit een hoofſche ſtadt.
De ſchijn van grootsheit die men ziet het hof beſchijnen
Is maar een weêrlicht, dat opgaande om te verdwijnen
Het oog alleen verblindt: 't geen ons ten Hove ontmoet,
Gelijkt niets minder als het geen 't ons ſchijnen doet.
Te zeggen 't geen men denkt werdt in het Hof mispre-zen;
De blijdſchap is daar maar in ſchijn, en niet in wezen;
Een man werdt daar door zijn bedriegery vermaart;
Men kent geen dingen daar by hare naam noch aart;
Een deugt werdt daar een fout, een fout een deugt ge-heten;
Oprechtigheit werdt daar voor ſlechtheit uitgekreten;
Bedriegers noemt men gauw; d'onred'lijkſte in verſtant
Verkrijgt in 't Hof de naam van dapper en valjant;
Een bloodaart zal men daar de naam van vreedzaam geven;
Een bootſemaker wert daar hemelhoog verheven;
Tandtrekkers geeft men daar de ciernaam van Doctoor;
De minſte makelaar heet daar een groot Factoor;
Een hoer werdt daar de naam van courteſaan gegeven;

Leêzetters werden daar als Profesſoors verheven;
Het ſnoodſte hoerhuis werd' by d'Hov'lingen verbreit
Voor een koophandelplaats, een huis van minlijkheit;
Een tuisſchool noemt men daar een hoog ſchool; die drijft woeker,
Werdt by het Hof genaamt een eerlijk voordeelzoeker;
Een quiſtgelt noemt men milt; die ſpaarzaam is een vrek;
Die wijsheit ſchaft werd daar gerekent voor een gek;
De hoogmoet werd' daar hoog geacht; de minſt' der klerken,
Zo g'hem niet tituleert mijn Heer, laat ſtaan uw werken.
Een ſchotelwaſter, met de minſte reed'lijkheit
Begaaft, geeft haar de naam van opperkeukenmeit;
Een kappemaakſter, maar een weinig ſchoon van leden,
Hult haar in 't hair, en ſteekt haar zelfs in juffers kleden.
Elk diender is ſargeant, en elk ſargeant portier;
Elk Ambacht is een ſtaat; de minſte botelier,
De morſigſte edelman, die als een rat verhaart is,
Wort over al genoemt men Heer, hoe kaal zijn ſtaart is;
De minſte Hoveling braveert de grootſte in 't landt;
Een bode geeft men daar de naam van een gezant;
Het kleedt ontfangt daar d'eer, rabauts in weitſche kleeren,
Die geeft men daar de naam van Edelliên en Heeren;
De minſte dienaar heet een koninklijke Raat,
Schoon hy, gelijk als ik, noit raat gaf aan de Staat;
De kaalſte Ionkker zo g'hem dus niet komt ontmoeten,
Uw' minſte dienaar Heer, zal u niet willen groeten.
De jongſte zoon van een Baron gelijkt de zoon
Een 's Konings, en hy voert de koninklijke kroon;
De grootsheit is daar op zo hogen trap gerezen,
Dat men niet wel kan zien wie knecht of Heer mach wezen;
De minſte Kappellaan heet Heer Aalmoeſſenier,
Schoon dat hy nimmermeer aan d'armen gaf een zier;
Een guichelaar, hoe ſlecht en licht dat hy van munt is,
Al-

Aldaar de naam van een Commediant vergunt is.
Hy steekt trompetten, en hy meent hy is verneêrt
Als hy zou wijken daar des Koninks troep passeert;
Een vrygeest werdt aldaar gehouden voor een groot-
geest.
In 't kort ik schrik voor 't Hof, als iemant voor de doodt
vreest;
'k Ben bly dat ik geraakt ben uit die woeste zee,
En van mijn zware last ontslagen reis in vreê;
Ik keer mijn aanzicht na Salerne, om aan mijn Heere
Te doen verstaan, 't geen ik verstaan heb t'zijner eere;
Dat Napels Koning zijn dienstwilligheit neemt aan;
En dat den hemel schijnt zijn voorneem toegedaan;
Dat hy terstondt ten hoof moet komen zonder dralen,
Op dat hem 's Konings gunst gelijk een zon bestrale.

II. TOONEEL.

Men hoort achter het Tooneel een stem, of in 't verschiet van 't bosch.

Ach! ach!
Mir. 'k Hoor dáar een stem.
Achter het Tooneel. Genaâ.
Antwoort. Pest van de trouw
Sterft in mijn handt.
Achter het Tooneel. Ai my!
Mir. Help! hemel! 't is een vrouw,
Die van een rover werdt besprongen in de bladeren.
Ontzetten w'haar; maar zacht! ik zie de moorder na-
deren.
My dunkt ik ken hem; slaap of waak ik? neen, ik zie 't,
Het is mijn meester, ja! ach! wat of dit bediedt?

III. TOONEEL.

Kleontes met een bebloede degen in de vuist uitkomende, Mirandus.

Kleo. NU is mijn eer voldaan.
Mir. Heer, wat hebt gy bedreven?
Kleo. Mijn schuld'ge plicht, 'k hebb' een doodtschuldige doen sneven.
Mir. Wilt my uw avontuur verhalen, is 't uw zin.
Kleo. Wat wilt gy van my, 'k hebb' vermoort een Engelin;
Ik mis, een duivelin, een schrikdier opgestegen
Uit d'afgront; 'k hebb' een slang die yss'lik was doorregen,
In een woort Doralic'.
Mir. Hoe Heer, uw bedtgenoot?
Kleo. Haar zelfs Mirand, en ik bely voor u, hoe groot
De deugt is van dees daat, dat efter all' mijn leden
Ontzet zijn van 't geen zy verachten zonder reden.
Mir. Werdt zulk een wrede moort by u een deugt genaamt?
Kleo. O ja; mits zy (het welk geen kuische vrouw betaamt)
Mijn eer gestolen heeft.
Mir. Wat hoor ik?
Kleo. 't Geen zy dede.
Mir. Ziet of u minnenijt ook is gegront op reden.
Veel' zijn in zulk een zaak wel afgedwaalt van 't spoor.
Kle. 'k Hebb' twee getuigen, mijn gezicht en mijn gehoor;
Maar, schoon ik all' deê 't geen mijn plicht my ley te vooren,
Wat hoop ik meer op aard' die 't alles hebb' verlooren.
Ach! dees ondankbare was al te schonen vrouw
Dat ik om haar verlies geen tranen storten zou.
'k Voel duizent beulen die mijn hert doen duizent doden,
Alwaar de Min noch schijnt te geven haar geboden.
Gaan wy, mijn waarde vriendt, laat ons die Schone zien,
Koom laaten wy mijn liefd' aan d'eer ten offer biên,

Dit 's 't reukwerk dat ik aan haar schoonheit op moet
dragen,
'k Hebb' licht te vroeg gedaan 't geen ik te laat beklage;
'k Hebb' licht mijn Doralice onnozel neêrgevelt
Uit oorzaak dat mijn oor mijn onluk heeft verzelt;
Mijn' oogen hebben licht in 't quaat dat ik niet kende
Een vals getuigenis verleent, tot mijn elende.
Hoe kon zy, toen zy my beminde, ondankbaar zijn?
Mijn yd'le liefde vleit mijn hert door valsche schijn;
Haar ontrouw bleek, z'heeft haar verdiende loon ver-
kregen;
Mijn liefde is groot, maar d'eer noch sterker houdt haar
tegen.
Gaan wy Mirande uit dit besmettelijke wout.

Mir. Ik sta verstelt; mijn Heer, al hadd' ik het aanschouwt
Dat Doralice u hadd' verraân door geile lagen,
'k Zou bey mijn oogen als twee logenaars beklagen.
Die haar beschuldigt zoekt haar ongelijk te doen,
'k Hadd' wel van and'ren, noit van haar een quaat ver-
moên.

Kleon. In haar te straffen hebb' ik straf genoeg geleden;
Denkt z'is een vrouw, ik ben vol van rampzaligheden.
Gy ziet waar toe ik ben gekomen; in dit stuk
Werd ik gelijk een bal gekaatst van het geluk.
Maar dit 's genoeg, laat ons dees stede laten varen,
Daar over al de doodt komt voor mijn oogen waren,
Die haast mijn lichaam zal neêrdompelen in 't graf;
'k Verzeker uw de draat mijns levens is haast af.

Mir. Wilt beter hopen, Heer; een man wiens deugt moet
brallen,
Zal die zijn moet zo draa door rampspoet laten vallen?
Zal een doorluchte geest zig steken in verdriet,
Om dat hy heeft gewrocht een werk dat d'eer hem riedt?
Zo die ondankbare u onteert heeft in haar leven,
Uw eer is door haar doodt weêr op den troon verheven,
Nadien haar misdaat is gewasschen in haar bloet;

Heur

Heur schandige echtbreuk zal uw bloedtschult maken goet.
Zoekt nu maar by de kroon in aanzien te geraken;
Ga spreek de Vorst, uw komst zal zijn gezicht vermaken.
Kleon. Maar hebt gy daar al wel uw schuld'ge plicht gedaan?
Mir. Meer als gy denkken zoud, 'k hebb' van hem zelfs verstaan
Dat hy om 's Princen wil uw hartelijk beminde,
En dat zijn gunst u wou aan eenig ampt verbinden.
Kleon. Om 's Princen wil zijn my geen gunsten lief en waard;
Ik wensch geen goet dat een verrader heeft gebaart.
Mir. Vertoont u zelfs maar, Heer; indien ik zulx mach weten,
Waar in heeft hy zijn plicht zo nevens u vergeten?
Kleon. Hy heeft mijn eer gerooft, maar 'k zweer dat ik daar wraak
Van nemen zal: kom' laat ons gaan; 'k zal u dees zaak,
Die ongelooflijk is, vertrekken onderwegen. *binnen.*

IV. TOONEEL.

In Bosschaadje, met een dorp in 't verschiet.

Damon, Montan, Celiree, Lerinde, Doralice.

Dam. HElpt my, mijn vrienden, ach! wie kon deez' wreetheit plegen?
Ler. Wie of dit schoone beelt zo vuil bezoedelt heeft?
Cel. Wat woedende barbaar was ooit zo onbeleeft,
Dat hy een schoonheit zo volmaakt van een dorst rijten?
Mon. Dat aanzicht zou een hert van diamant doen splijten.
Da. Voorwaar dees moordenaar verdient een wrede doot.
Lerin. Vloekwaarde handt, uw dorst na wreetheit was te groot.
Mon. 'k Geloof niet dat zy noch de geest heeft op gegeven,
Laat ons haar hulpzaam zijn.
Cel. Voorzeker daar 's noch leven.
Zy roert haar noch.
Ler. O ja!
Damon tegen Celiree. Ontrijg haar wat mijn kint.

Op

Op datmen 't bloeden ſtelp', en hare wont verbind'.

Cel. De wont heeft weinig noot, laat haar maar wat bedaren;
De vreze voor de doot bracht haar in doots bezwaren.

Mont. Z'ontſluit haar oogen weêr.

Dor. O hemel! ſta my by;
Waar ben ik vrienden? ach! waar ben ik? zeg het my.

Ler. In een verzekert oort, maar wat was 't voor een wrede,
Wien uw bekoorlijkheit niet dwingen kon tot reden?

Dor. In my te vallen aan als een verwoede beer,
Heeft hy getoont dat hy mijn meeſter was en heer;
Maar waar is hy belandt?

Cel. Denkt gy noch om die ſnode?

Dor. Hy was my moê, daarom zocht hy m'alleen te dooden,
Den Hemel weet, dat ik niet weet waarom hy 't deê.
Maar ach! ik zijg, ik zwijm, ik ſterv' van hartewee.

Dam. Schep moet Mevrouw, men zal u in ons dorp verbinden,
Leent my een handt mijn vriendt, hier dochter, daar Lerinde.

Mont. Ik onderſteun' haar hooft.

Dam. Men vatt' gelijk haar aan,
En breng 'er in ons dorp.

Cel. Zie zo!

Ler. 't Zal zo wel gaan.

Dor. 'k Vergeev' dees doodſlag u, ontſtaan uit misverſtanden
Kleonte; ach! Themis die d'onnooſle biedt uw handen,
Ik eiſch van u geen wraak, ô neen! maar lijdzaamheit.

Mont. Staak al dit jamm'ren eens, 't is lang genoeg geſchreit.

Cel. Al 't weênen zal u niet verlichten, maar bezwaren.

Ler. Wy naderen ons dorp.

Dor. Ach!

Dam. Wilt uw zuchten ſparen. *bin.*

V. TOO-

V. TOONEEL.

Het Tooneel verbeelt het hof en troon van Napels.

Alfonsus Koning van Napels, Tankredes, Theodozio, en twee Raden, met gevolg.

Kon. WAt dunkt u Heeren van dit schrikkelijk verraat?
1.R. Dat men daar in verzie, ô Vorst! eer 't is te laat.
2. R. Men moet die Bazilisk in zijn geboorte smoren.
Tank. 'k Was noit zo zeer ontstelt van 't geen m'ooit quam te voren.
Theo. Ten ware Arbiran, en Kleonte, en Leonied
Zulks ons bevestigden met reên, 'k geloofde 't niet.
1. R. Wie hadd' gedacht dat hy, een van uw onderdanen,
Den weg tot uw verderf en ondergang zou baanen?
2. R. Wie kon gelooven dat een Prins van bloet en faam,
Zich zou bekleden met zoo eerelozen naam?
Kon. Schoon drie getuigen my verzek'ren van de waarheit
Der zaak, will' ik, om niet misleit te zijn, meer klaarheit.
'k Will' van dit helsch verraat, eer dat mijn gramschap rijz'
Tot 's Princen ondergang, eerst hebben meer bewijs;
De zaak is van gewicht; eer ik hem daag' ten oordeel,
Is 't noodig dat ik hoor wat dat hy tot zijn voordeel
Weet by te brengen, en zoo ziem' uit zijn gelaat,
Of hy heeft schult of niet aan dees vervloekte daat;
En of zijn hert tot geen bekent'nis was te buigen,
Zal ik doen halen voor den dag de drie getuigen
Die hem aanklagen, maar zulks moet bedekt geschiên.
Theo. Men moet van stonden aan hem dan ten Hove ontbiên.
Kon. 't Zelve is alree gedaan.
Tank. En of hy niet wou naderen?
Kon. Zoo werdt hy van zich zelfs, als hooft der rijxverraderen,
Ter straf verwezen; zoo genaakt zijn wisse doodt.

VI. TOO-

VI. TOONEEL.

Ergaſtus, Koning.

Erg. KLeontes Ridder van Salerne, ô Vorſt, heeft groot
Verlange om u te zien.
Kon. Zegt dat hy binnen trede.
Hy ſtell' mijn ſtrijdend' hert en geeſten wat te vrede.

Kleontes uit. De Koning vervolgt.

Uw komſt deê noit meer dienſt aan 't Hof als dezen
Treê nader Ridder, dat ik u omhelzen mag. (dag;
Mijn noodtvriend met wien ik my heden moet beraden.

VII. TOONEEL.

Kleontes, Koning.

Kleo. 'k HEbb' die genade niet verdient van zijn Genade.
'k Vall' voor u voeten neêr, ik zou gelukkig zijn
Was ik geſturven, Heer, dan was ik uit de pijn.
Kon. Kleontes rijs, wat nieuws brengtg' uit Salerne ons mede?
Kleo. Niet als 't geen u mijn brief, niet lang verlede, ontlede.
Kon. Maar is het mogelijk?
Kleo. O ja! 't is verr' van daar,
Dat ik met logens u verlei, 't is al te waar.
'k Zegt hier in 't openbaar, de Prins is een verrader,
En zoo hy 't zelve ontkent, zal ik aan u, Heer vader
Des vaderlandts, doen blijk; men daag hem voor uw troon;
Op dat ik zijn verraadt uit zijn gezicht vertoon'. (ten?
Kon. Gy ſpreekt de waarheit, wie kan zich hier tegen kan-
Ik maak u opperhooft van all' mijn lijftrouwanten,
Voor uw getrouwe dienſt, ik zal eer lang uw ſtaat
Noch hooger tillen.
Kleon. Heer; uw gunſt paſſeert mijn daat.
Ik kus tot dankbaarheit uw Koninklijke voeten.

VIII. TOO-

VIII. TOONEEL.

Ergastus, Koning.

Erg. MYn Heer, een boô verzoekt u mond'ling te begroeten,
Om zijne brief van groot belangen, zo hy zeit,
Te lev'ren in de handt van zijne Majesteit.
Kon. Zegt dat hy binnen koom'.

IX. TOONEEL.

Bode, Ergastus, Koning.

Bode. O Vorst! 'k hebb' last deez' brieve
Te lev'ren in uw handt.
Koning de brief gelezen hebbende. Vertrekt.
Bode. Op uw believen.
de bode vertrekt.
Kon. Men zal u op deez' brief flus antwoort brengen doen!
Men zegg' Arbiran dat hy hem moet herwaarts spoên.
Mijn hert is heel ontroert van 't geen ik zie en leze.

X. TOONEEL.

Arbiran.

Arb. DE Vorst heeft my ontboôn, kan ik hem dienstig wezen.
Kon. Arbiran nader, leest dees brief eens met verstant,
Van wien dat ziet gy wel, gy kent haar naam en handt,
Leez' overluit, dat elk den inhoudt daar van hoore.

Arbiran leest den brief van Leonide aan den Koning.

DEn Rijksverrader, die uw doot hadd' dier gezworen,
Staat vaardig, 'k hebb' nauw tijdt u zulx te dienen aan;
Zijn reis strekt om zijn handt in 's Konings hert te slaan.
'k Hebb', doch vergeefs, getracht zijn voorneem te beletten.

In 't lezen van uw brief scheen 't dat hy zig ontzette;
Hy meende dat hy al was onder uw gewelt,
En dat zijn snoot verraat den Koning was gemelt,
VVaarom hy in der yl zich tot uw doot bereide;
En tot verzek'ring van zijn lijf, zo hy my zeide,
Toog hy een schootvry en een steekvry wambuis aan,
Om zo gewapent uw gezag te vallen aan;
Hy is verzien met twee pistolen, wel geladen,
Laat dan niet toe dat hy te na kom' uw genade.
Zijn medestanders zijn te Napels veel en groot,
Zijn leven acht hy te bestaan in uwe doot;
Bemindt g'uw leven denkt op 't geen ik u oorkonde,
Hierom ik in der yll dees Bood' hebb' afgezonden.

LEONIDE.

Kon. Wat dunkt uw Raden van dit schelmstuk? wat voor pijn
Of straffe kan voor zulk een schelm genoegzaam zijn?
1 *Raat.* Men hoor' hem levendig het vel van 't lijf te stroopen;
En dan het raauwe vleisch met ziedend' loot te droopen.
2 *Raat.* Dat men van lidt tot lidt hem rabraak, scheur en rekk',
Of met een gloênde tang het vleis van 't lichaam trekk'.
Arb. Men kom zijn voorneem voor; men neem dien schelm het leven
Eer hy het uwe neem'; zo my de Vorst will' geven
Verlof, 'k zal u zijn hooft haast lev'ren in uw handt;
Dees handt is vaardig om mijn woort te doèn bestandt.
1 *Raat.* Mijns dunkkens was het best dat m'hem nam in bewaring.
2 *Raat.* Om d'aanhang van dit werk, en wat tot zijn bezwaring
Mach dienen, te verstaan.
Kon. Die raat keur' ik voor goet,
Maar met voorzigtigheit men dit beleggen moet;
Zo draa hy komt ten Hoof moet men een onbekende

Daar van wel onderricht hem te gemoete zenden;
Dan zal hy, meinend dat die van zijne aanhang zy,
Hem naakt ontdekken al zijn lift en fchelmery;
Zo zalmen daar ontrent verborgen kunnen hooren
Of hy mijn ondergang en uitgang heeft gezworen,
En wieder is aan vaft, en zetten hem dan vaft,
Tot dat men gront in zijn verraderyen taft.

Tank. De zin en mening, Heer, heel ongemeen van zin is.

Koning tegens Kleontes.

Beftelt gy ons een man, en maakt dat hy hier in is
Ervaare, op dat men uit zijn eigen mont haal' voort
Zijn vonnis, en wie al tot dit verraat behoort.

Kleontes zacht tegen Arbiran.

Dees kling heeft onderweeg mijn eer op't felft gewrokẽ.

Arbiran tegens Kleontes.

Gy deed' gelijk een man van oneer onbefproken. *Alle bin.*

XI. TOONEEL.

Op het Buitenhof.

I *van de Lijfwacht*, *Rudolf.*

Rud. ALs ik de ftaat, waar in ik ben, begrijpen zal,
Geloov' ik dat ik hebb' verfpieders zonder tal;
Geen menfch heeft minder fchult als ik, en meer verfchooning,
En efter vrees ik noch de gramfchap van den Koning;
Na dat hy fchrijft, kan ik geen twijfel daar aan flaan,
Of 'k hebb' veel vyanden die na mijn glory ftaan;
't Is twijfelachtig 't geen hy my fchrijft na mijn oordeel,
Hoe 'k zoek, ik kan daar niet in vinden tot mijn voordeel.
Hy moetm' uitleggen wat deez' woorden fcharp als ftaal
Bedieden; maar laatz' ons herlezen andermaal.

Rudolf leeft de brief.

Prins komt alleen, heel ftil, ten Hoov', om my te fpreken,
Van iets 't geen ik voor u en my hoognodigh reken.

ALFONSUS.

Rudolf

Rudolf spreekt voort. Ik weet niet waaróm dat de Vorst my schrijven doet
Dat ik alleen, en stil, ten Hoove komen moet.
'k Bekenn' die schuldig was zou door dit schrijven be-(ven;
Maar 'k weet niet wat ik ooit hebb' tegens hem misdre-(ven.
Ik koom' op zijn begeerte alleen hier aangetreên;
De wapens dien ik voer' zijn mijn onnozelheên,
Dit borstgeweer mach een onschuldige wel dragen;
Een Vorst hoe zeer getergt schiep hier in noit mishagen.
Getergt! waarom? ik doe my zelven ongelijk,
'k Hebb' meer te hopen als te vrezen in zijn Rijk.
De Koning is beleeft, ik moet zijn woorden achten
Voor duistre orakelen van goddelijke krachten.
Mijn Ega beelt haar in dat men my wil verraân,
En dat hierom de Vorst m'ontbiedt van stonden aan:
Zy ried' dat ik my zou verzien met twee geladen
Pistoolen, of men my zocht heim'lijk te verraden;
Hy raakt gewis om hals die na mijn leven staat.
Ik zie de zon is nu al onder, het is laat,
En in haar plaats de maan aan 's hemels sold'ring prijken.
't Is tijdt ten Hoof te gaan.

Lijfw. Wie daar?

Rud. Ik ben 't.

Lijfw. Wilt wijken;
Wat zoekt gy hier? spreek op.

Rud. Zijn Majesteit, wiens hof
Staat open voor een man van achtbaarheit en lof.

Lijfw. Hoe na zijt gy mijn Heer een van die kloeke mannen?

Rud. Wat mannen?

Lijfw. Wat, die al haar krachten t'zamen spannen
Om dien tyran, de Vorst, te brengen onder d'aard'.

Rud. zacht. Wat antwoord' ik hier best?

Lijfw. Spreek, of dit lemmer vaart
U door het hert.

Rud. Ik zal 't u zeggen. zoo ik zegge *zacht.*
Dat ik 'er geen van ben, 'k zie my in 't graf al leggen,

'k Zegg' liever ja, om zoo de namen te verstaan
Der t'Zaamgezwoorenen.
Lijfw. Waar na getoeft? wel aan,
Spreek op, zijt gy van 't volk of niet?
Rud. O ja! met reden:
Maar wie zijt gy die my te rug houdt hier ter stede?

XII. TOONEEL.

Koning, Kleontes, Arbiran, Tankredes, en al d'Adel en Lijfwachten uitkoomende van daar zy verschoolen waren.

Kon. MYn lijfwacht vat hem aan, 't verraat blijkt middagklaar,
Hy heeft bekentenis gedaan in 't openbaar,
En buiten pijn en bandt zijn helsch verraadt beleeden;
Zijn overtuigt gelaat dat brengt zijn vonnis mede.
Rud. 'k Ben zo ontstelt dat ik geen reên kan brengen voort.
Gedoog Heer Koning.
Kon. Wat, dat gy mijn hert doorboort?
Rud. Geeft die inbeelding doch geen plaats in uw gedachten.
Kon. Doorzoekt hem, men moet op verraderen naauw (achten.
Lijfw. Mijn Heer, hy is met twee pistoolen wel verzien.
Ru. Mijn onschult blijkt, dat ik geen tegenweer koom' biên
Aan die my randen aan, dat ik gewapent keere
Te Hove alleen, is om mijn vyanden te weeren.
Koning tegens Kleontes en d'andere Lijfwachten.
Men breng' hem streng geboeit daar hy noch zon noch maan
Aanschouw, tot dat hy met zijn aanhang zal ontfaân
Verdiende loon; sleep weg het hooft der rijxverraderen.
Kleontes tegens Rudolf zacht.
Ik zie de tijdt om my aan u te wreken naderen.
Rud. Ach! Hemel, help; 'k ben van mijn vyanden omringt.
Kon. Op dat men lichter dien verraâr ten halze uitwringt
Zijn schultbekentenis, moet men van Napels zenden
Een

Een post, dat Leonid' haar daat'lijk herwaarts wende;
Zo werdt dien schelm van drie getuigen overstreên.
Geeft aan de boô dien last, die even hier verscheen.
Arb. Hy zal van deze nacht, ô Vorst, uw last voltrekken.
Koning binnen.
Rud. Rechtvaard'ge hemel, die d'onnoosle kunt verstrekken
Een schilt, verlaat my niet. *Alle binnen, behalven Arbiran.*
Arb. Die wrede is al in ly;
't Lacht al mijn voorneem toe, 't geluk is aan mijn zy.
O liefde! geef dat ik dat schoone beelt mach drukken
In bei mijn armen, of wilt my de ziel ontrukken. *bin.*

VYFDE DEEL.

I. TOONEEL.

Koning met gevolg, Leonide, Arbiran, Tankredes, Kleontes.

Koning, in het hof.

O Schone ziel mijns ziels! staat niet in uw verstant
Geslagen, om dat ik in uwe schoonheit brand';
Al de bevalligheên die in u t'zamen komen;
Die hebben hert en ziel betovert en genomen.
En zoo ik volgen wil de wetten van mijn Heer
En opperhooft de Min, en legg' mijn scepter neêr
Voor uwe voeten, zoo verzeker ik mijn landen,
Dat geen aartsch Rijk ooit is bestiert van schoner handen.
Leo. Heer Koning, wijl 't geluk my onderdanig heeft
Gemaakt, ben ik onwaard al d'eer die gy my geeft.
Mijn schoonheit en mijn staat zijn beide te geringe,
Om 's Konings hert zo draa ten boezem uit te dringen.
Kon. 't Is tot mijn eer dat dit zo haastig kon geschiên;
Om u te minnen hoeft men u maar aan te zien.
Om te bewijzen dat het oog des hemels schoon is,

Geen jaar, geen dag, maar ſlechs een oogenblik van noôn is.
Wie zijn gezicht ſlaat op uw gaven, en niet mint
All' uw' aanlokſelen, die is al ziende blindt.
'k Hebb' u ontboôn om my behulpelijk te wezen,
En, laaslik ſterv' door d'handt diem' alleen kan genezen.
Rudolfo heeft getracht het geen gy hebt gedaan;
Uw oogen deden 't geen zijn handt niet kon beſtaan.
Wat helpt uw raat om my te houden in het leven,
Indien een lonk my reets de dootſteek heeft gegeven?
De Prins is ſchuldig aan gequetſte Majeſteit,
Maar hy 's zoo ſchuldig niet als uw bekoorlijkheit;
'k Houd hem gevangen, maar de ſchoonheit van uw wangen
En oogen hebben my verraden en gevangen.

Leo. 'k Hebb' noit dees eer verdient, dat zich zo grooten Heer
En Vorſt, van elk ontzien, voor my zo laag verneêr;
Voor zulk een goet zijt gy gewapent met vermogen.

Kon. Gy kunt al d'aartſche goôn betov'ren met uw oogen.
Wijl uw gezicht my heeft verwonnen en gewondt,
Wat weigert gy een gift die u een Koning jont?
En alhoewel ik ben een Vorſt, mijn waardigheden
Zijn noch te kleen om z' aan u ſchoonheit te beſteden.

Arbiran van ter zy.
Ach! hemel, wat ik hoor?

Leo. Mijn wettelijke trouw
Verbiedt my, dat ik m'aan de Vorſt verbinden zou:
Rudolfo leeft noch, Heer, wilt uw genegentheden
Beteugelen ter tijdt dat hy is overleden.

Kon. Hy zal de doodt nu niet ontworſtelen; de wet
Straft met de doot al wie zich met verraadt beſmet,
Schoon hy de moort ſlechs heeft gedaan met zijn gedachten.

Leo. Mijn eer laat zulx niet toe, wilt noch een weinig wachten,

Tot

Tot dat hy door het recht verwezen zy ter doot.
Arb.zacht. Ik voel' door deze reên mijn brein in barensnoot.
Kon. Op dat ons huwelijk met kracht werde aangedreven,
Begeer' ik, dat men dien verrader voort van 't leven
Ter doot verwijz', hier toe ik order geven gaa.
En onderwijl wil ik, dat elk op u genâ
Zal leven, ja! u als Vorstin van Napels vuuren;
Al wie hier tegenstreeft zal 't met de doot bezuuren.
Treed' in, Mevrouw, met die verzekering dat gy
Voert in mijn Koninkrijk de bovenheerschappy.
Alle binnen, behalven Arbiran.

II. TOONEEL.

Arbiran alleen.

VErdrietige ommegang! hoe kan ik u verdragen?
Trouwloze! ontneemt gy my de buit die ik bejage?
En wilt gy zonder uw gevaar genieten d'eer
Van mijne zegenpraal, en 't goet dat ik begeer?
Ach! moest' ik mijn geluk zo schielijk zien verdraajen?
Ik hebb' het zaat gezaait, hy zal de vruchten maaijen.
Werdt my dan, in een velt vol bloemen, niet vergunt
Te zaam'len in mijn schuur als doornen scharp van punt?
Hoe! daar ik waande uit zee ten haven in te varen,
Doet uwe Min my noch omzwerven in de baaren?
Indien mijn dolle Min heeft twee onnozelheên
Vernietigt, ziende op eer, noch eedt, op recht noch reên;
Beelt gy u zelven in dat ik een Vorst zou schroomen
De nek te breken, die 't geen ik hebb' voorgenomen
Aanstukken breekt? een die van nijdigheit gaat zwaar,
Om my te roven 't hert, 't geen leeft daar 't lieft in haar?
Maar ik moet zien of die ondankb're met den Koning
Al eens is, om mijn ziel te stoten uit haar woning;
Helaas! ik twijfel niet; de luister van de kroon
Doet d'oogen scheem'ren, doch wil d'hemel dat ik loon
Ontfang' na werk, zo zal ik noch een onheil brouwen,

Eer ik vergaa, 't geen ik met yzen zal aanſchouwen.
Noit zal Pandora zoo veel gruwelen op een
Geſtapelt hebben, als ik baren zal alleen
Wanneer ik die vergode ondankb're moet ontbeeren,
Zal 't vuur, verraat, en moort, dees handen wreken leeren. *Leonide uit.*
Maar zacht, 'k zie die trouloze ondankb're herwaarts treên.
Mevrouw, met welk een naam moet ik uw vleyen heên?
De trap van eer, daar gy door my zijt opgeſtegen,
Doet uw vergeten al het gene gy dieswegen
My ſchuldig zijt; zo ik uw leven hebb' behoedt,
Gedoogt gy dat de Vorſt bezitten zal mijn goet?
Hoe kunt gy, zonder een lichtvaardige en ontrouwe
Te heeten, uw geluk op mijn verbreeking bouwen?

III. TOONEEL.

Leonide, Arbiran.

'tHErhaalen van deez' reên, Arbiran, my verveelt;
Zo m'eenig goet is van uw goetheit meêgedeelt,
Gy hebt daar 't loon al van door uw verwijt genoten;
't Is d'aart eens huurlings, niet van Princelijke loten,
Die in zijn dienſtbaerheit maar op vergelding ſtaart;
Komt u mijn leven toe, om dat gy 't hebt bewaart?
Komt u mijn eer, om dat gy die hebt vry geſtreden?
Zo g'in dees handel, die my op den troon doet treden,
Uw edelmoedigheit wilt verder laten gaan,
Om tot behoudenis d'onnooz'le voor te ſtaan,
Dart een eergierig Prins vergelding daar van hopen?
Arb. Hoe komt gy my zo dwars, ondankb're, tegenlopen?
Heeft over u mijn Min, zo groot, geen meerder macht?
De naam van Majeſteit begogelt uw gedacht.
Leo. Hebb' ik geen wicht'ge reên om meerder werk te maken
Van een Monarch? zou my Arbiran meer vermaken,
Om

Om dat hy is verzien met minder deugt en eer,
En meer laf hartigheit als Napels opperheer?

Leonide binnen.

Arb. O onbeſchaamde! dart u tong my noch belagen?
Weet dat ik door mijn Min veel dingen kan verdragen,
Maar uw verachting niet; en dat door uwe gal
Mijn liefde in razerny wel haaſt verand'ren zal;
'k Zal uw betichten en uw echtgenoot bevrijden.
Zijn doot zou deze trouw doen voortgaan tot mijn lijden,
Daar zijn behoudenis weêrhouden zal dees echt.
O liefde! geeft dat mijn beſluit mijn wraak beſlecht;
'k Hebb' by de Vorſt geloof, hoe kan het my mislukken?
Laat ons de ſchuldige en d'onſchuld'ge bei verdrukken.
'k Moet om mijn doot t'ontgaan ſtaan naa Kleontes doot,
'k Help hem in noot om my te helpen uit de noot.
Laat ons de vryigheit die zy te zamen plegen
Vergrooten by de Vorſt, dat zy hem allerwegen
Bewijſt meer vriendſchap als een vrou haar echte man;
Dat zy des Konings trouw hierom niet toeſtaan kan;
Dat zy met eedt aan een verknocht zijn; datz' aanklagen
Rudolf allenig om van hem te zijn ontſlagen;
Dat om dees reên Kleont' zijn huisvrouw heeft vermoort;
Ik raak' niet vry dan als zy beide raken voort.
Dat gaat zo naa de Vorſt: maar, zal ik vry gaan ſpreken
Die ik beſchuldigt hebb'? 't moet zijn; 'k vaar onbeſweken
Voort in mijn liſten; 'k vong' het eerſte ſchelmſtuk aan
Tot mijn verſchoning, 'k zal nu tot het twede gaan.
Lichtvaard'ge! beter hadd' g'een Koning zelfs verraden,
Dan dat g'een Prins als my durft tergen en verſmaden.

binnen.

IV. TOONEEL.

Leonide in 's Konings Zaal.

Leon. HOewel ik reets de naam van Koningin beklee,
'k Schepp' in dees ſtaat, hoe hoog verheven, ruſt noch vreê.
Arbiran is gehoont, ik vrees dat hy zal zeggen
Dat ik lichtvaardiglijk mijn man te laſt ging leggen
Dit ſchriklijk Rijksverraat. ach! wat hebb' ik gedaan?
'k Hebb' duizent vreezen op mijn eigen hals gelaân,
Die elk in mijn gezicht baarblijklik ziet verſchijnen.
Met duizent eden zal Rudolfo doen verdwijnen
Al mijn verdichtſelen. Help hemel! of ik moet
Van ſchaamte ſterven. maar gins komt Kleontes; zoet!

V. TOONEEL.

Kleontes.

Kleo. MEvrouw men zal van daag ons, naar ik hoor, verhooren
In 't byzijn van de Prins, wien g' hebt de doot gezwooren;
Men overlegg' wat ons te doen ſtaat op deez' ſtont,
't Zou ſchandig ſtaan zo wy niet ſpraken uit een mont.
Leon. Dit overweege ik vaſt, maar hoe ik 't overweege
't Gevaar mijns levens ſpreekt dit dood'lijk voorneem tegen;
Wy moeten met een zin ons woort beleggen gaan.
Gaan wy om op dit ſtuk ons nader te beraân. *binnen.*

VI. TOONEEL.

Koning, Arbiran.

Kon. WAt's dit? d'ontrouwe bidt hem aan; ben ik verraden?
Ik leve in haren haat, Kleont' in haar genade;
Hy oegſt de vruchten in.

Arb.

Arb. Dat's 't geen ik hebb' gezeit,
En 'k zal noch zeggen meer als ik u hebb' verbreit;
Gy weet het hemel al, maar uwe blixemſtralen
En donderkloten, om de ſchuld'ge op 't hooft te dalen,
Die ſchijnen krachteloos. Hoor toe, 'k zal u verſlaan
't Moordaadelijkſte feit by Turken ooit begaan.
Ik ſtaa verſtelt, waar moogtg' ô goude zon! na wachten?
Straft gy dees eeuw niet met een eeuw van eew'ge nachten?
Zo zy op Atreûs feeſt ley af haar glans en brandt,
Hoe kan zy ſchijnen op dit yſſelijke landt,
En ongeſtraft zien zulk een ſchelmſtuk henen glijden
't Geen alle ſchelmſtukken paſſeert van alle tijden.
Die ſchelmen, na dat zy mijn zuiv're onnozelheit
Belaaden, hebben my te ſchandelijk misleit;
'k Beken mijn miſdaat, 'k hebb' my in dit ſtuk vergrepen,
Maar al was iemant noch zo ſchrander en doorſlepen
Hy raakte door haar liſt gevangen en in 't net;
Merk wat voor ſtrikken men voor my heeft uitgezet,
Om my handtdadig aan een dubb'le moort te maken;
Zy wetend' hoe ik voor uw rijk en landen wake,
Zo dat ik ſchrikk' voor een ontrouwen onderdaan,
Verklaarden dat Rudolf den Koning wou verraân
Door hulp van d'Adel aan de Prins met dierbare eden
Verbonden, (d'hemel ſtrafm' indien ik buiten trede
Het ſpoor der waarheit) dat zijn tomeloze haat
Hier meê noch niet voldaan de Vorſt na 't leven ſtaat;
Ik gaf 't geloov' en acht' het nodig u te zeggen,
Op dat zijn Majeſteit de lagen die z'hem leggen
Ontgaan mocht, ik bekenn' 'k hebb' wat te ruim geweit
Als ik u zei dat dit de Prins zelfs hadd' gezeit;
Hy die d'onnooſle kent heeft endelik mijn oogen
Ontſloten, 'k zag haar liſt en hoe ik wierd bedroogen.
Zy hebben, zo het blijkt, elkander lang bemindt,
En wijl de trouw, die aan een ander haar verbindt,
Hun beider echt verbiedt, zo hebben zy (ik ſchrome

Om

Om zulx te zeggen) elk haar weergaâ voorgenomen
Om hals te brengen; hy heeft haar alree vermoort,
Zy zoekt een middel om de Prins te helpen voort,
Daarom beſchuldigt s'hem van hoog verraat; 'k verklare
't Is valſch verdicht, 't welk u de tijdt zal openbaaren.
'kHebb' door een groot geheim verſtaan 't geen ik u ſtrak
Ontdekte, hoe Kleont zijn eigen vrouw doorſtak.
Kon. Wat zegt gy? hemel!
Arb. 'k Zegg' het geen ik waar kan maken;
Dees zaak kan zelfs Kleont niet loch'nen noch verzaken:
En zo hy 't zelve ontkent, zijn dienaar zal 't u klaar
Ontdekken, die dat pas daar tegenwoordig waar.
Men ondervraag' hem eens.
Kon. Ik word ſchier onverduldig;
Heeft de Princeſſe ſchult, en is de Prins onſchuldig?
Kan ik 't gelooven van de ſchoonheit die ik vier?
Waarom brengt dan Rudolf zelfs zijn bezwaring hier?
Waar vont men immermeer op aard' verſtrooider zinnen?
Laat ons die lichte vrouw en haar lichtvaard'ge minne
Verlaten, laat in ons een wett'ger brandt ontſtaan;
'k Zal hem op ſtaande voet zijn ſchult voorhouden gaan.
Koning binnen.
Arb. Schept moet Arbiran, het gaat alles wel, de Koning
Verdrijft de liefden uit zijn hert, wel eer haar woning;
Ik doe het welk geen menſch my na zal doen, 'k beſluit
Zo draa een zaak niet of ik voerze daadlijk uit.
Ondankb're! uw ſmaat en hoon doen al mijn zinnen dwalen;
Maar 'k zalze, 'k hebt belooft, met euv'le wraak betalen. *binnen.*

VII. TOO-

VII. TOONEEL.

In het Binnenhof.

Leonide, Koning, Kleontes, en Lijfwacht.

Leon. Ik bidd' u toetst mijn eer niet meerder, 't gaat te hoog.
Kon. Ontrouwe! durft g'hier noch verschijnen voor mijn oog
Met dien meinedige, en uw fouten dus verbloemen,
En spreken van uw eer, en op uw deugden roemen?
Kleon. 'k Hebb' noit bedrog gepleegt of iemants eer verkort;
Uw' driften zijn te los dieg' op Kleontes stort.
Kon. Ontkent gy 't? onbeschaamde!
Leon. Ik werd' van u beledigt.
Kon. Verraderes! ik weet, schoon dat gy hem verdedigt,
Veel meer als gy wel denkt, meent gy dat ik dees hoon
Zal laaten ongestraft, en dat uw moort geen loon
Zal krijgen na verdienst; 't geen u is toegelaaten
Is my van hoger handt van die de boosheit haten
Geboôn te straffen; speelt d'onnozele niet meer,
De blijken zijn te klaar.
Kleon. 'k Hebb' Doralice, Heer,
In overspel betrapt, hebb' ik haar borst doorregen,
Ik hebb' mijn eer betracht, zy heeft haar loon gekregen.
Kon. Wat zegt gy? booswicht!
Kleon. 't Geen het opperste gebiedt
Getuigen zal, al hadd' ik bey mijn oogen niet
Tot twee getuigen, kan 't Arbiran niet ontkennen,
Die nevens my aanzag hoe zy mijn eer dorst schennen.
Kon. O snoô bedriegery daar 't gansche Hof van waagt!
Arbiran is 't die u hier van heeft aangeklaagt.
Kleon. Heeft hy my aangeklaagt?
Kon. Was ik in uwe stede
'k Zou zeggen 't is verdicht; hy heeft ons noch een twede
Verraat ontdekt daar gy niet weet dat ik van weet;
Maar hy bedriegt zich die in list zijn tijdt besteedt.

De

Den hemel die d'onnoz'le in hun verdrukking voorstaat
Lijdt niet dat ongestraft een Rijxverrader doorgaat.
Kunt gy ontkennen (geeft op 't geen u wert gevraagt
My daatlik antwoort) dat gy valschelijk belaagt
D'onschuldige Rudolf, alleen, foey! ik verander,
Om uwe wellusten te volgen met elkander.
Wat antwoort gy? ik kan aan u ontstelt gezicht
Bemerkken dat gy valsch d'onnoz'le hebt beticht.

Kleon. Mevrouw geef reên.

Leon. Wat zal ik hier tot antwoort geven?
Geen duivel in de hel heeft zulk een quaat bedreven.
Het schriklijkste gedrocht dat ooit de zon bescheen
Of d'afgront baarde is niet zo vol afgrijslijkheên
Als zijne ontrouwigheit; ô hemel! het is wonder
Dat gy dien booswicht niet verplettert met uw' donder.
't Verraat u aangedient is valsch, wy alle dry
Zijn van een schelm verraân; Arbiran is 't die my,
Kleonte en u, ô Vorst! te schendig heeft bedrogen.
D'ontrouwe hadd' my lief, maar ziende al mijn vermo-
Ter liefde van de Prins zijn tochten wederstaan, (gen
Heeft hy dit snood' bedrog met list gevangen aan.
Zo haast hy uwe Min tot mywaarts heeft vernomen,
Zwol hy van spijt, en heeft, om tot zijn wit te komen,
Straks deze vondt bedacht, om my by u verdacht
Te maken, en de vlam van uwe Min, met macht
Van logens en bedrog, in hare loop te stutten.
Maar zoo ik hem eens streel, zal m'uit zijn hals meer putten
Als men tot voorstandt van d'onnoosle wil verstaan.
Zijt g'hier begerig na, wilt u hier achter gaan
Verbergen, al waar gy bequaam zult hooren kunnen
Al wat wy zeggen; will' de Vorst my dit vergunnen,
Ik zal het hem doen zien en hooren 't geen ik zegg',
En lieg ik, dat men 't hooft my voor de voeten legg'.

Kon. Wel aan! 'k verlang 'er na; kan 't mog'lik zijn?

Leon. Uw ooren

Die

Die zullen datelijk de waarheit daar van hooren.
Verberg' u hier te zaam dat hy u niet en ziet.
Hou Pagie. *Zy verbergen haar.*

VIII. TOONEEL.

Staatjongen, Leonide.

WAt geliest Mevrouw?
Leo. Dat gy straks vliet
En haalt Arbiran hier, zegt dat hy zijne gangen
Met yver herwaarts spoei om zaken van belangen:
Ik wacht u hier ter steê. O oog die 't al aanschouwt!
En weet al wat 'er op de werelt wordt gebrouwt,
't Geen is geschiet, geschiedt, en 't geen noch zal geschieden,
Gy die mijn hert kent, en d'onnoos'le uw handt wilt bieden,
Dwaalde ik ooit buiten dees, die my te schelms verriet,
Van 't spoor der eerbaarheit, verschoon mijn leven niet.
Pagie en Arbiran naderen.

IX. TOONEEL.

Arbiran, Leonide.

Leon. MAar ik zie ginder dat afgrijslijk schrikdier komen,
O springborn aller quaân die m'althans overstromen!
Vertrekt gy. *Pagie binnen.*
Arb. Ik koom hier, ondankb're! op uw bevel,
Om uw verachtinge, by my te klaar en wel
Bespeurt, noch eenmaal te verdraagen. ô verwoede!
Hoe zult gy d'overlast, my aangedaan, vergoeden?
Hoe dardt gy naar een hoôn zo groot my aangedaan,
Ontrouwe! noch op my uw oogen laten gaan?
Wat schalkheit smeedt uw brein weêrom om my te hoonen?

Wat

Wat lift, zegt my, kan al uw fmadigheên verfchoonen?
Leon. Ach! wie zou denkken dat een Prins, als gy, vol moet,
Die my bezinde, my zo lichtelijk de voet
Zou zetten dwars, en om zo kleenen oorzaak haten.
Meent gy dat ik uw deugt, die my het leven bate,
Ondankbaarlijk vergeet, neen! gy bedriegt u; want
Ik weet dat zonder u Rudolf my hadd' van kant
Geholpen; 't waartfte goet, 't geen uw voorzigtigheden
Befchermden, dat komt u ook toe met recht en reden.
Arb. Waarom my flus dan noch geftoten voor het hooft?
Zo fchots en trots, als ik van u nooit hadd' gelooft,
Bejegent met uw haat, die mijne Min liep tegen.
Leo. Zijt gy zo dra geraakt, en op uw paart geftegen?
Meent gy dat ik altijt kan wezen in een ftaat?
'k Hebb', om u op de proef te ftellen, mijn gelaat
Alleen verandert, om hier door alleen uw zinnen
Te leeren kennen; want om iemant te beminnen
Het minfte teken van beroering kan een hert
In liefde ontvonkken, dat van Min bezwangert wert.
Men wil bezitten bei, om bei te zijn bezeten;
Maar wy zijn menigmaal te gierig en vermeten
Door hete Min vervoert; doch ftaken wy dees reên,
En peinzen wy om ons te ftellen weêr te vreên.
Arb. Uw lonkkende oogen zijn zo vol bevallikheden,
Dat ik gedwongen werdt met u te fluiten vrede.
Wat macht heeft over ons, ô hemel! 't vrouwlijk oort.
Leo. Laat ons den Koning, die my daag'lijks klampt aan boort,
En meer van minnenijt als minnezucht gaat zwanger,
Bedriegen in zijn hoop, zijn Min verdriet my langer.
Geef raat, hoe dat men beft zijn voorneem ftuiten zal.
Arb. Is dit onz' hinderpaal?
Leo. O ja!
Arb. Zo naakt zijn val;
'k Zal met dees gladde pook zijn geile borft doorbooren.

Leon.

Leon. Wat blijder maar als my die tijding quam ter ooren!
Arb. Mevrouw, wilt aan zijn doodt in 't minſt geen twijf-
fel ſlaan,
Dees handt zal hem verſlaan, of ik zal zelfs vergaan.

X. TOONEEL.

Koning met gevolg, en Kleontes, uitkomende van daar zy verborgen waren.

Kon. VErrader! ik zal u dit helſch verraat beletten.
'tZa dienaars, vat dien ſchelm die my zoekt te
verpletten.
Waar heeft men ooit van zulk een ſchelmſtuk meer ge-
hoort?
Arbiran tegen Leonide.
O ſnode! uw liſt heeft my verraân, en helpt my voort.
Leon. Afgrijslijk ſchrikdier! peſt der eerelijke vrouwen!
Vervloekte eerſchender, wat hebt gy al gal gebrouwen?
Verharde beul, in 't endt heeft d'hemel, moê en mat
Van u bedrog, uw liſt in haar bedrog gevat.
Gy zult de ſtraf van uw verraat nu niet ontkomen;
Gy zijt in 't net geraakt, daar gy hadd' voorgenomen
My in te vangen. Wat vergelding zal uw vals
Verraat nu geven, dat gy my ſchoov' op den hals?
Al wat 'er is gezeit dat is door uw verzonnen;
Al wat 'er is gedaan dat is door uw geſponnen.
Gy hebt my en Kleont, ô ſchelm! te ſchelms misleit,
Dat ik belaſte een Prins, bedroog' zijn Majeſteit,
Verrader! antwoort, zijt g'hier van niet d'eenige oor-
zaak?
Arb. 'k Weet niet te zeggen 't geen kan dienen tot mijn
voorſpraak;
Hy heeft u noit, ô Vorſt! maar ik hebb' u misdaân;
Doch wilt in 't quaat, door my gewrocht, uw oogen
ſlaan
Op d'oorſprong van al 't quaat, dan duit gy licht ten
goede

D'uitwerking van mijn liſt.

Kon. Hadd' uw bedrog 't geen broede
Ontvonkt, was door uw liſt Rudolfo niet verdaan,
Zijn Prinsdom omgekeert, en ik als hy vergaan?

Arb. O ja, Heer ik bekenn' noch meer als gy kunt zeggen,
'k Belaſt my meerder als gy my te laſt koomt leggen;
Ik hebb' het al gewaagt; maar ſchoon ik alle ding
Om haar verloor, 't was voor haar ſchoonheit noch ge-
ring.
Gy weet wat zy vermach in 't opſlaan van twee oogen,
Toen zy uw vryigheit braght onder haar vermogen.
Indien ik u belaag', het is om dat ik haar
Beminn', wiens leven ik behoê met lijfsgevaar.
Al de verradery die iemant kon verzinnen,
Al 't quaat dat iemant ooit bedrev', hebb' ik uit minne
Gedaan om harent wil, ja! zo ik kon noch meer
Zoud' ik beſtaan voor haar ſchoon aanzicht, dat ik eer'.

Kon. De ſchrik doet al mijn bloet in d'ad'ren ziên en beven.

Arb. 'k Zal u noch meer als gy wel denkt te kennen geven.
Ik wil 't niet zwijgen, neen! Rudolf heeft niet misdaân;
't Verraat en d'echtbreuk ben ik zelfs handdadig aan;
Door my is Doralice onnozel omgekomen,
En alles wat Kleont gezien heeft en vernomen
Was maar in ſchijn; ik hebb' de ſtrikken uitgezet
Van mijn bedrog om twee te vangen in het net.

Leon. O hemel! 'k voel van ſchrik my 't hair te berge rijzen.

Kleo. Rampzalige, wat zegt gy daar? waar van ik yze.
Quam Doralice door uw liſt om hals, tyran!
En is het mog'lijk dat u d'aard' noch dragen kan?
Gedoog' Heer, dat ik hem, voor all' zijn ſchellemſtukken,
Zijn dubbelhartig hart ten boezem uit mach rukken.

Kon. O neen! zijn doot die zou uw wraak maar half vol-
doen;
'k Weet beter middel om uw ſchande te vergoên.
Maar, hemel! hoe kan ik het ongelijk vergelden,
Dat ik onſchuldig hier de Prins in hecht'nis ſtelde?

Men

Men haal de Prins. O zon! hoe kunt g'uw oogen ſlaan
Op zulk een aartsverraâr, dien oorſprongk aller quaân.
Wat tegenſpoet kan by mijn rampſpoet evenaren?
Wat quaat hebb' ik gedaan dat ik zo qualik vare?
Maar, zacht, de Prins verſchijnt; ik ſterv' van ſchaamte ſchier.
Mijn waartſte vriendt, verſchoon mijn misgreep; gy zijt (hier
Van Leonide, en van Kleontes (door de loosheit
Van dien verraader, en zijn overgeven boosheit)
T'onrecht beklaagt; dien ſchelm, niet waard' dat hy betreedt
Het aardrijk, heeft de ſchult alleen van al uw leet.

XI. TOONEEL.

Rudolf, Koning.

Rud. SChoon ik meer leet ontfing ik zou 't geduldig dragen;
Al 't geen de Vorſt behaagt moet d'onderdaan behagen.
Koning tegen Leonide.
Princes treê nader; Prins, gy moogt uw gemalin
Dan weêr ontfangen, op die voorwaard, dat gy in
Der eeuwigheit niet zult haar misverſtant verwijten.
Zy is onſchuldig; dit behaagt ons.
Rud. Te verſlijten
Mijn leven in uw gunſt, behaagt m', ô Rijksgezag!
Uw wil verſtrekt een wet daar niemant tegen mach;
Al hadd' zy meer misdaan, 't wert haar om u vergeven.
Kon. Men zal u daatlijk reên van beider onſchult geven.

XII. TOONEEL.

Ergaſtus uit komende ſpreekt tegen den Koning.

Erg. EEn moedig edelman, verzoekt van ſtonden aan
Te ſpreken uw' gezag.
Kon. Men doe hem binnen ſtaan.
Ergaſtus binnen, en weêr uit met Doralice.

XIII. TOONEEL.

Doralice uitkomende in de gedaante van een gewapent Ridder.

ZYnde een van 't naaste bloet van Doralice, om 't leven
Gebracht van haar gemaal, koom' ik gewapent streven
Om van zijn Majesteit te eischen, dat ik my
Mach wreken van mijn bloet, door d'helsche tiranny
Van schelm Kleont, eilaas! te schendig omgekomen;
'k Verzoek' dat ik mijn wraak, die niet is te betomen,
Mach blusschen met zijn doot, mach koelen met zijn bloet.

Kleon. Hoe! zy bestaat my noch vry nader alz' u doet;
Z'heeft geen handthaver van haar wraak als my van noden,
'k Zal wreeken eerst haar doot, veroorzaakt door die snode
En eervergeten schelm, en dan my zelver doôn.
Maar hoe! my zelve doôn was my een dubb'le hoon;
Ik dood' haar andermaal zo ik mijn hert deed' sneven
Waar in haar beeltenis staat afgeprent na 't leven;
Straf my dan Ridder, en voldoet uw schuld'ge plicht:
Een daat is heerlik die men uitvoert in 't gezicht
Des Konings; doch mijn fout is in der daat en wezen
(By vele zeer veracht, by weinige geprezen)
Zo groot niet als zy schijnt; maar wreek u echter vry,
Hebb' ik uw bloet vermoort verhaal de moort op my,
'k Zal u geen weêrstant doen; stoot toe; neen! wilt wat wachten;
Laat ik dat schrikdier hier eerst voor uw' oogen slachten.
Ik kan aan haar niet doen een beter offerhandt,
Dan als ik 't hooft van all' onz' onheil werp in 't zandt.

Arb. De liefde is maar een kint, al wat ik hebb' misdreven
Deed' ik door Min; 't werd' dan zijn kindtsheit toegeschreven.

Dor.

Dor. Zo dien verrader daar is oorzaak van, zo door
Zijn listen Doralice onnoozel 't lijf verloor,
Zoo moeten wy dees zaak beslechten met onz' beide;
Gedoog, Heer, dat 't gevecht 't verschil van ons mach
scheiden.
Kon. Wat eer verwacht gy doch van een lafhartig man?
't Is een misdaad'ge die hem niet beschermen kan;
Wat kan 't u helpen, dat gy brengt om hals dien snode?
Men kan door hondert doôn niet rijzen doen een dode.
Kleo. Hoe, Heer, blijv' ik alleen rampzalig in uw Rijk,
En zal mijn ramp alleen zijn onverbeterlijk?
Zal ik voor mijn gezicht, die deze moort uitrichte,
Dan voortaan niet meer zien als ys'lijke gezichten?
Zal ik dan altoos, tot mijn hertenleet en rouw,
Om dat ik my niet wreek, zien een vermoorde vrouw?
Ontrouwe aanschouwers van dees moort, hadd' gy geen
reden,
Om voor dees helsche daat te deizen doen mijn treden.
Schoon gy onkundig waart van haar onnozelheit,
'k Will' dat gy tot uw straf gestadig weent en schreit;
Dit schreyen duuren zal, zo lang de tijdt zal duuren
Mijns levens, om dat gy, 't geen gy nu moet bezuuren,
Om dat gy wilde zien 't geen niet was in der daat;
Ik zal niet rusten voor dat Lachezis de draat
Mijns levens, vol verdriet, zal hebben afgesponnen.
Doralice ontmomt haar, en spreekt :
'k Will' rust en vrede aan uw ontrust gemoet vergonnen,
En u doen zien die gy niet meerder dacht te zijn:
Dit wonder is gewrocht van d'opperste Iupijn.
Kleo. Mijn hert was noit van vreugd zodanig opgenomen:
Is 't zo gelijk ik zie? durf ik wel nader komen,
En u omhelzen, met deez' armen vuil en root
Van uw' onschuldig bloet, 't geen ik, eilaas! vergoot?
Terwijl ik tegen hoop mijn hert noch zie in 't leven,
Voel ik mijn wraak voldaan; Arbiran ik vergeve
U al 't geen g'hebt misdaan, indien dees Schone maar

Mijn ſchult vergeeft, ik ſcheld' uw ſchulden quijt om haar.

Doralice, Kleontes omhelzende.

Om daar van blijk te doen, omhelzen u dees armen.

Kleo. Geluk'ge! komt u gunſt zich mijner noch ontfarmen?
Lief, hoe zijt gy zoo haaſt uit 't graf weêr opgeſtaan?

Dor. De tijt viel hier te lang om 't zelve u te verſlaan.

Kon. Rechtvaard'ge hemel! die de boosheit ſtraft, de goede
Beſchermt, en voor 't gewelt der quaân weet te behoeden!

Kleo. Aanſchouwt den hemel wel vernoegder man als my?

Kon. Nu Prins, vergeet het al, gy moet hier doen als zy.

Rud. Zo haaſt de Vorſt my haar onnozelheit liet weten,
Hebb' ik haar misdaân ſchoon vergeven en vergeten.
Ia ik beloov' haar, en 'k zal mijn beloften nooit
Verbreken, dat ik haar meer minnen zal als ooit.

Arb. Nu alle hoop is weg, waarom my noch gelaten
In 't leven, wat kan een rampzalig leven baten?
Wat kan m'op aarde van een knagend' naberouw
Bevrijden, als de doot?

Kon. Om dat gy eer en trouw
Verbrak, trouwloze! zal de doot u niet bevrijden:
Gy zult noch leven, om noch meerder ſtraf te lijden.
Op dat 't herdenkken van uw ſchrikkelijke daân,
Uw hert met duizent doôn geſtadig zal belaân.
Uw overtuigt gemoet zal u een beul verſtrekken,
Uw misdaat zal altoos zich klaar aan u ontdekken.
Maar om zorgvuldiglijk ons voor uw liſt te hoên,
Zal ik u op een toor'n wel naauw opſluiten doen;
Daar u de vrees en ſchrik zal volgen en doen beven,
Waar gy in dootsgevaar verſlijten zult uw leven.

1. Raadt. Zo krijgt hy loon na werk.

2. Raadt. Zo werd' het recht voldaan,
Als den nakomeling vervloekt zijn ſchelms beſtaan.

Leonide tegens Kleontes en Doralice.

Hy is in 't net, die ons zocht in het net te krijgen.

Rud.

Rud. Zo valt hy zelfs die door eens anders val wil ſtijgen.
Dor. Zo loont 't verraat zijn Heer.
Kleon. Zo houdt men 't quaat in dwang.
Tank. Die Koningen belaagt ylt na zijn ondergang.
Kon. Gaan wy, laat ons niet meer aan zijn ſchelmſtukken denkken,
De gruwlijkheit daar van zou onze zinnen krenkken.
Alle binnen, behalven Arbiran en de Lijfwachten.

Arb. Lichtvaard'ge hoop te hoog in top geſtegen!
Gy bouwde een huis op los en driftig zandt.
Wreed' noodlot dat my over al liep tegen!
Al mijn geluk, in d'open lucht geplant,
Is als een bloem vergaan, die werd ter neder
Gevelt in 't velt door 't allerminſte onweder.

'k Wou met mijn handt het geen my was te hooge
Bereikken, 'k hebb' mijn machtiger beſtreên;
Met Ikarus was ik te hoog gevlogen;
Mijn hart dat was te groot, mijn macht te kleen;
En 't werd met reên mijn misverſtandt verweten
Dat ik mijn kracht niet met mijn moet ging meten.

't Verliezen van mijn hoop zal my doen ſterven;
Ik liep wel, maar eilaas! 'k verloor mijn treên;
'k Zie anders geen vergelding te verwerven
Mijns arbeits als een ſtraffe doot alleen.
O yd'le hoop! mijn broos en boos vertrouwen
Is d'oorzaak van mijn dodelijk berouwen.

Ik was zo hoog dat ik de vrees braveerde;
Al ſcheen 't aan mijn verlangen gunſt te biên;
Maar als een vogel my het lot verneerde,
Die w'in zijn vlucht aan 't hert getroffen zien.
Zo quam in 't endt een blixem met haar ſtralen,
Verbreken al mijn voorneem, en vermalen.

Mijn

Mijn hoop is uit, mijn' aanſlagen verdwijnen,
Ik voed' mijn quaal zo 'k my gewelt aan doe;
'k Zal levende voor 't vuur mijns ſtrafs verdwijnen,
En nacht noch dag geen oogen luiken toe;
En 'k wou nochtans wel ſlapen al mijn dagen,
Zo 'k door de ſlaap vergeten kon mijn plagen.

Wie hadd' gelooft dat haar vergode ſchoonheit
Zou d'oorzaak zijn van mijn rampzaal'ge val?
Dat onder 't ſchoon gebloemt dat Min ten toon leit,
Hy hadd' verborgen doornen zonder tal;
Ia, bouwende op bewegelijke baren,
Moet ik mijn tijt en arbeit zien vervaren.

Hebb' ik geroeit dwars tegen wint en ſtromen,
Zo zocht ik te vergeefs een goede reê;
Mijn ſchip is in de rotſen omgekomen,
Ik zie de doot voor oogen waar ik treê;
Maar zo mijn macht mijn moet kon evenaren,
'k Zou midden in de zee mijn lijf bewaren.

Schoon ik een reis moeſt doen om 's aartrijks kringe,
De weerelt is by d'hemel maar een punt;
'k Zou aard' en zee met een ſprong overſpringen;
En zo de liefde is d'oppermacht vergunt
Begrijpt hy 't al, en d'aard'kloot mach ik heten
Een ſtip, nu Min mijn boezem heeft bezeten.

P. D.

EINDE.

